

1910 Festival Potulný dělník

| Měsíční noviny potulné akademie

| říjen MMXIX

Uši a Vítr

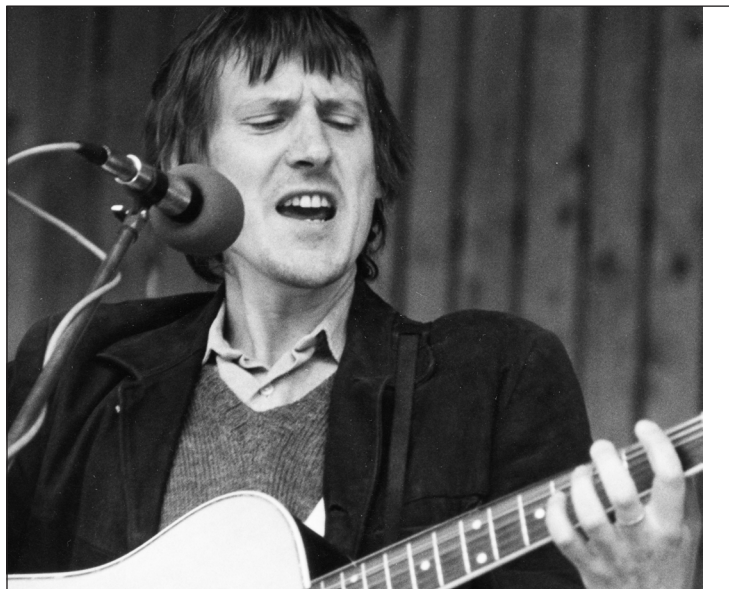
UNDER
GROUND
REVUE

MARUSJAK | LANDA | HORÁK | KLÍMA | HÁJEK | KREJZEK | KVĚTUZOR | ODPAD | VLACH | NOHA

Rozhovor: Jakub Noha

Jakub Noha (1950, Praha), písničkář, vystupuje sólově nebo se svým uskupením Noha Band.*

Jakube, příští rok sedm křížků na hrbetě, sám vlakem, autem nebo společně s kapelou bezmála půl století brázdíš republiku po různých klubech, abys odebrál vystoupení, a v noci nebo nad ránem návrat do Prahy, někdy zůstat, přespát, nějaká ubytovna, internát, botýlek, u pořadatelů ubytování v soukromí, a další den pokračovat ve šňůře... Nevysiluje tě to? Jak tohle všechno zvládáš? Stále tě to baví?

Jakub Noha, cca 1982, foto archiv JN

No, věk tu je, ale hraní mě baví, skoro bych řekl, čím dál víc. Možná, že mě to i trochu vysiluje, ale taky posiluje. Když se setkám s prima lidmi, se kterými si přes ty písničky rozumím, to je velká vzpruha. A taky, když hraju, dostávám se tak trochu do jiného světa. Řekl bych, že je to tak trochu doping. Já jsem nikdy žádné drogy nebral, když pomineme pivo, víno, takže nemám srovnání. Ale myslím si, že prožitek hraní před lidmi i o samotě je tomu vzdáleně podobný.

V souhrnu kolik je to asi vystoupení za rok?

Těch koncertů je tak kolem třiceti do roka. V poslední době převládá to, že hraju sám.

Pojďme se společně trochu ohlédnout „nazpět proti proudu času“. V dětství ses učil hrát na housle a kytaru, byla to „liduška“ (Lidová škola umění) nebo soukromý učitel hudby? Ze základů, co ses naučil, čerpáš dodnes, zbytek jsi odkoukal „od slavných zahraničních vzorů“ a pak ses „vybrál“ a na různé grify přišel sám?

Do „lidušky“ na housle mě nechtěli vzít, že mám moc krátký malíček. Tak mi máma sehnala soukromou učitelku paní Milku Boreckou. To byla opravdu dáma, svého času velmi významná houslistka, která se shodou okolností v mládí učila na klavír u mé babičky Růženy Nebuškové. Ta byla zas svého času významnou klavíristkou, která k nám údajně přinesla Brahmsa. Můj děda Otakar Nebuška

Potulný dělník Devatenáctý ročník Křest CD Ťovajz & spol. a Um pakultury

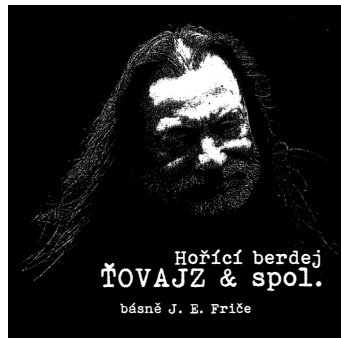
O víkendu 25. – 26. října 2019 proběhne v prostorách brněnského klubu Yacht na ulici Koleční 19. ročník festivalu poesie Potulný dělník. Součástí festivalu bude křest CD „Hořící berdej“, které nahrála kapela Ťovajz & spol. na texty J. E. Friče a také křest čtrnáctého čísla almanachu poesie Um pakultury.

pátek 25. října:

18:30 Ťovajz & spol. (básně J.E.Friče zhudebněná poesie, křest CD / Brno)
19:30 Tatiana Fialová (autorské čtení / Brno)
19:45 Vojtěch Landa (autorské čtení / Brno, Praha)
20:00 Um pakultury (křest almanachu poesie)
20:15 Šílený Fridrich (alternative-folk / Praha)
20:50 Aleš Berný (autorské čtení / Praha)
21:10 Ivan Baborák & Dan Vlček (autorské čtení s kontrabasem / Chrudim)
22:00 BBP – podzemní orchestr (alternative-psychedelic / Praha)
23:30 Lamram Jam (crossover-hardcore / Brno)

sobota 26. října:

18:30 Mira Kubín (blues-folk / Letovice)
19:15 Ivan Motýl (autorské čtení / Ostrava)
19:30 Vladimír Jaromír Horák (autorské čtení / Ostrava)
19:45 Mojmír Vrba (autorské čtení / Náměstí nad Oslavou)
20:00 Stanislav Denk (autorské čtení / Olomouc)
21:15 Dominik Bárt (autorské čtení / Ostrava, Brno)
20:20 Filip Klega (autorské čtení / Ostrava, Brno)
20:45 Karel Jiroš (ethnobeat / Turnov)
22:00 Postižená oblast (black-alternative / Mělník)
23:30 Bumfrang5 (psychedelic-alternative / Přívory)

Křest nových titulů na festivalu Potulný dělník: Ťovajz & spol. – Hořící berdej, čili čtyři zhudebněné poemny Jaroslava Erika Friče. A básnický almanach Um pakultury.

Nezasahovat do písni svojí vůlí

byl dnes už zapomenutý skladatel, hudební činovník, hudební vydavatel (vydával mimo jiné i skladby Leoše Janáčka). Já se takhle vytahuju, ale sám jsem tyhle výrazné muzikantské vlohy nezdědil. Z houslí jsem po čase utekl a asi ve 13 letech jsem si koupil za 140,- Kčs kytaru a začal se na ní doprovázet ke zpěvu. To mě bavilo, začal jsem se na světě cítit mnohem šťastnější. A že mi tak trochu chybí ty muzikantské vlohy, tak jsem tu hru na kytaru pojímal ne jako budování si techniky hry, ale jako vytváření nebo napodobování hezkých nebo pro mě zajímavých zvuků. Mydlil jsem do toho trsátkem, zakládali jsme kapely, kde jsme hráli ten bigbít šedesátých let – Kinks, Rolling Stones, Manfred Mann, Beatles... Ta nejdéle trvající kapela se jmenovala The Tone Hunters. Později jsem, asi ve dvaceti, možná ještě později, do hudebky nějaký čas na klasickou kytaru chodil. Dalo mi to hodně – hraní pravou rukou prstama, nakoukl jsem do toho, jak jsou ty skladbičky harmonicky vystavěné a snad i trochu té ztracené techniky hraní.

Když jsme u těch vzorů, zvuk prvního Noha Bandu by se dal přirovnat k Beatles (které jste také s oblibou brávali) nebo kalifornským folkrockovým kapelám, současný Noha Band evokuje spíše špinavý zvuk Youngových Crazy Horse. Kdo další tě nějakým zásadním způsobem ovlivnil?

V šedesátých letech jsem měl období, kdy jsem si strašně oblíbil soul. Otis Redding

byl můj král, Aretha Franklin moje královna. Strašně jsem litoval, že nemám černošskej hlas. S vlastníma písničkama – ty byly ale ovlivněny spíš těma Beatles – jsem si troufnul vylézt na samostatném vystoupení až někdy v roce 1974. Měl jsem určitou průpravu z kapely, kde jsme hráli jen a jen Beatles. Odnesl jsem si odtamtud to, že nejdůležitější u doprovodné kytary je odpichový rytmus bez nějakých zbytečných kudrlinek. V té době jsem se seznámil i s muzikou CSN&Y a začal jsem si hrát Youngovy písničky. Crazy Horse je kapela, která je velkým vzorem a zdůvodněním pro ty, kdo se nechtějí mazat s dokonalým a krásným zvukem technicky bezvadně provedené muziky. Kdo mě ještě nějakým zásadním způsobem ovlivnil? Nevím. Hodně jsem toho v té době vsakoval. Víím, že mi vůbec neimponoval jazz-rock, který zas baštil můj brácha. Jeden kamarád mi půjčil desku Brownie McGhee & Sonny Terry – blues bez příkras. Chvilku jsem k tomu hledal cestu, ale pak jsem to přijal se vším všudy. Ale dlouho mi zůstalo přesvědčení, že my Češi si to můžeme poslechnout, obdivovat to, ale nejsme přece jeden chrolej černoch a druhé slepej černoch od Mississippi, takže od nás, když to budem hrát, to musí vždycky znít jen jako parodie. Ale dneska už nejsem tak přísnější a ani tenkrát jsem nebyl v tomhle úplně důslednej. No, a jako se říká „Freude, Freude, Freude, vždycky na tě dojde“, tak by se něco tako-

vého dalo říct i o Dylanovi, jenže by se to nerýmovalo. Třeba: „Dylane, Dylane, Dylane, každého to napadne“. Trochu tam překáží to „d“ v napaDne.

Během základní vojenské služby jsi zpíval v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého v Praze. Jak se člověk dostane do takového ansámblu? Svým způsobem to mohla být poměrně „luxusní“ vojna.

AUS byl opravdu dobrá vojna. Nedovedu si sebe představit jako velitele nějaké nižší jednotky někde u útvaru. A vyšší už vůbec ne. A na to jsme byli připravováni na vojenské katedře na VŠE, kde jsem študoval. No, a dostal jsem se tam přes konkurz, kde jsem je přesvědčil, že mám vysoký hlas, takže můžu zpívat ve sboru coby první tenor, ti jsou vzácní. Hodně jsem se snažil, abych se tam dostal, měl jsem v té době už rodinu. Abych měl průpravu, přihlásil jsem se předtím do Vysokoškolského sboru, tam to bylo fajn, řídil ho tehdy v půlce sedmdesátek tehdejší student HAMU Pavel Baxa, dnes významný dirigent. Vzpomínám na to moc rád.

V 70. letech jsi působil nějakou dobu s Oldřichem Janotou v Pentagramu, co ti dala table spolupráce?

Janota někdy kolem toho roku 1974 přišel na jeden z těch asi dvou :) samostatných koncertů do klubu na kolejkách v pražské Zikově ulici a nabídl mi, že bychom udělali folkové duo. Já byl moc rád, i když jsem vůbec nevěděl, co Janota dělá. Pak jsme se scházeli, spolupráce byla dobrá v duchu vzájemného respektu. A já byl rád, že nejsem sám, zařizování koncertů mi nikdy nešlo, nebo bych spíš řekl, působilo mi muka někoho přemlouvat, že bych si, eh, někde rád zahrál. Oldřich zařídil účinkování na folkovém festivalu v Českém Krumlově v roce 1975 (v roce 1976 už tuhle úspěšnou a významnou akci zakázali). Byla to tehdy nádhera. Zářil tam Třešňák, Voňková, Petr Kalandra – tehdy takový náš Američan, a vůbec Šafrán. Objevil se tam Bohouš Sýkora, skvělý kytarista, který pak s námi hrál a tak trochu i řídil Pentagram. Mně se tím Pentagramem plnil sen, hrát s kapelou, dělat bigbít. Měli jsme předtím s Janotou několik dost neúspěšných pokusů kapelu postavit. A s Pentagramem to nějaký čas docela slušně fungovalo. Oldřichovi ale po čase přestal vyhovovat, chtěl jít dál originálnější, objevnější cestou. A mě ten rozhodnutí mysli taky nakoplo k usazenější, víc do hloubky jdoucí tvorbě.

To bylo na začátku osmdesátek. Ostravský Folkový kolotoč 1981 nebo 1982 to uzavřel.

Následovalo hudební sdružení NA PRA-

Jakub Noha na festivalu Napříč – Konec léta u Skaláka, rok 2019, foto Dušan Matuška

S kapelou Tone Hunters před hospodou Na Slamníku (JN druhý zprava), rok 1967, foto archiv JN

HU. Zároveň s tím vznikl i stejnojmenný hudební pořad tematicky věnovaný Praze. Moc zdařilý projekt! Pražské impresie historických soch posraných od holubů, špinavé baráky, nádražní čekárny, mosty, Petřín, kavárny, postavy, lidičky uprostřed sedí reálného socialismu vnitřně svobodní ve „světě plném nádhery“.

Tak nejdřív k tomu „NA PRAHU!“ Když se Pentagram rozešel, ještě jsme s Oldřichem a se dvěma narychlo sehnány muzikanty na Folkovém kolotoči tuším 1981 vystoupili. Úspěch nic moc, ale neodradili jsme. Rok na to jsem dal dohromady docela už rockovou kapelu a na Folkový kolotoč, který v té době byl ještě napůl countryový, jsme do Ostravy-Poruby zase, už bez Janoty, jeli. Publikum nás ne vypískalo, ale vymlčelo. Odcházeli jsme jak zpráskaní psi. Ale kupodivu to zaseló sémě, které pak později krásně vzklíčilo. Po tom neúspěchu tam za mnou přišlo několik lidí, aby mě povzbudili, že to bylo dobré, že to publikum tomu buď nerozumělo, nebo je to prostě překvapilo, nebyli na něco takového připravení. V každém případě se kapela neudržela. Zúčastnil jsem se pak takové akce v olomouckém kině Jiskra, kde jsem uviděl Amalgam: duo Vlasta Marek – tabla a Jiří Mazánek – kytara. A napadlo mě, že když je elektrifikovaná kapela nestravitelná a se všemi těmi těžkostmi se zkušebnou a aparaturou, že akustická kytara s perkusemi

by mohla jít. K tomu se ještě přidal Jirka Kohoutek s houslemi a trio NA PRAHU! bylo na světě. A na dalším Folkovém kolotoči jsme měli kolosální úspěch. Vlasta Marek pak někdy v r. 1983 nebo 1984 odešel, zůstali jsme s Kohoutkem sami a jezdili spolu po klubech, nejvíc po Moravě. Dochovaly se z té doby pěkné nahrávky. Dají se sehnat u Indies v rámci osmicédéčkového kompletu, který na sklonku roku 2017 vydali. Jsou na tom v drtivé většině nahrávky z koncertů a i z pozdější doby, cca do roku 2009.

Písňe věnované Praze zpíváš dodnes. Praha dříve a teď! Píšeš v současné době texty opět o Praze?

Už teď o Praze nebo o něčem, co na ni navazuje, nepíšu. Ale kdyby zas nějaký takový nápad přilétl, tak může zas něco takového vzniknout. Já to nedělám tak, že bych měl konkrétní plán o něčem napsat. Vycházím spíš z nějakého pocitu. NA PRAHU! vzniklo z jednotlivých písniček, které se nakupily a ze snahy nějak se vyvlíknout z takového toho klišé, že písničkář mezi jednotlivými čísly řeční, jako třeba Hutka nebo Merta, kteří to narozdíl ode mě umějí.

Myslím, že jsi měl vždy dobrý výběr, šťastí na spolubráče, krátkodobě i dlouhodobě, vynikající muzikanti. Houslisté Jiří Kohoutek, Jan Hrubý, Slávek Forman, sou-

časný Noba Band – kytarista Petr „Bubák“ Bublák, Jarret – syn Vojta bicí, baskytarista Marek Štulír... Jak si vycházíte vstříc a jak se budebně ovlivňujete, obohacujete? Rozhodně se obohacujeme. Chlapci mi do toho moc nemluví, ale jejich vklad je nesporný. Kdybych dělal sám, bylo by to nejspíš všechno mnohem plošší. Občas mě někdo upozorní, že by se něco mělo udělat jinak, já zas až na malé výjimky nikomu neříkám, co tam má hrát, takže to tak samo nějak funguje.

Nemám rád škatulky, šuplíky. Často dostáváš nálepku „Jakub Noba – folkový písničkář, Jakub Noba – blues, Jakub Noba – rockový písničkář“, jak se cítíš osobně ty obledně nějakého zařazení?

Kdysi se Dylana ptali, kam by se zařadil, a on na to, že je tanečník. Já bych všechno to, jsi vyjmenoval, vzal a zamíchal do polívky.

Časté téma tvých písni „vztah chlap – žena, prostě písne „o lásce“. Syrové texty plné demonů, psychosoubojů, setrvačnosti, malých znásilnění, zamlčovaných ztroskotání a sebeklamů. Jaký rozdíl od popových sraček s namlouváním, romantických vyznání a rozchodových stýskání... Současný Jakub Noba a ženy, Jakub Noba a vztahy?

Moc bych to nerozpítvával. Jistě, prožil jsem jisté krize, vzplanutí, vyhasnutí, pral jsem se a peru se s rozličnými problémy, ale: zůstal bych u písniček a ty nejsou o mně. Vycházejí sice asi z vnitřku, ale i z vnějšku nebo bůhví odkud. Mám pocit, že nejpovedenější jsou ty, do kterých co nejmíň zasahuju svojí vůlí. Když to nechávám přicházet samovolně. Tomu se nedá poručit.

Tvé písne hodně zpopularizovali i jiní interpreti, Folk Team, Vlasta Rádl, Jarret... Zpíváš i ty sám také někdy písne někoho jiného (mimo Beatles, Neila Younga, tyhle rozhodně nemusíš zpopularizovat...)?

Moc ne, když tak jenom pro sebe. Dřív ty Beatles i před publikem, dnes už ne, už na to ani hlasově nestačím. Jinak, napsal jsem si text na tři písničky od Neila Younga, z nichž jeden jsem už zapomněl a nevím, jestli ho mám někde na papíře. Mám svou verzi Hey Joe, jmenuje se to Hele, Joe. Ale těch verzí téhle písničky lítá po světě tolik... nechci nosit dříví do lesa. Ale když tu svoji někdy někomu živě zahraju, tak to má dobrou ohlas. Důležité je tady to živé provedení. No, a ten Valčík s Matildou. Je to stará australská píseň, kterou přetavil Tom Waits a já tak trochu převzal jeho formu.

Tvé písne hodně zpopularizovali i jiní interpreti, Folk Team, Vlasta Rádl, Jarret... Zpíváš i ty sám také někdy písne někoho jiného (mimo Beatles, Neila Younga, tyhle rozhodně nemusíš zpopularizovat...)?

Moc ne, když tak jenom pro sebe. Dřív ty Beatles i před publikem, dnes už ne, už na to ani hlasově nestačím. Jinak, napsal jsem si text na tři písničky od Neila Younga, z nichž jeden jsem už zapomněl a nevím, jestli ho mám někde na papíře. Mám svou verzi Hey Joe, jmenuje se to Hele, Joe. Ale těch verzí téhle písničky lítá po světě tolik... nechci nosit dříví do lesa. Ale když tu svoji někdy někomu živě zahraju, tak to má dobrou ohlas. Důležité je tady to živé provedení. No, a ten Valčík s Matildou. Je to stará australská píseň, kterou přetavil Tom Waits a já tak trochu převzal jeho formu.

Vystupuješ po hospodách, klubech, stodolách, festivalech, na loukách, v lesích a taky hraješ na různých vernisážích. Jakub Noha a výtvarné umění? Jak tě oslovuje „výtvarno“?

Já sám jsem výtvarné nemehlo. Občas si něco nakreslím, ale je to jen tak. Pravda, před dávnými lety jsem rukou napsal texty NA PRAHU! na dvě á-trojky a vyzdobil jsem to neumělými kresbičkami, takže vznikly takové jakési grafické listy, jako tapeta je to na obalu toho osmicédéčko-vého kompletu, o kterém jsem se zmínil

výše, ale to je tak vše. Ale přátelství, styky s výtvarníky pěstuju. Člověk leccos spatří, s leckým pohovoří, vkus si tříbí. A když na vernisáži zahraju, mám pocit, že jsem přispěl, dává mi to naději, že k tomu „krásnu“ patřím.

Mimo koncertů a vernisáží se setkáváme např. 17. listopadu na Národní třídě, kdy zpíváš u „rudé klece komunismu“ nebo na Václaváku při příležitosti „Vzpomínky na Jana Zajíce“, Jakub Noha a občanské postoje, proč se takových akcí účastníš? Má dnes písničkář co říct ohledně vnímání doby a stále více patrného oklešťování osobních svobod?

Mlčet by neměl především občan. Když je ještě k tomu písničkář...

Neustrnul jsi a stále píšeš nové texty. Co tě inspiruje? Plány do budoucna?

Ano, v poslední době jsem napsal zas pár písniček. Předtím jsem měl dlouhou pauzu. Nepřicházelo to. Nevím, čím to je. Teď se mi do toho vloudila i trocha toho aktuálna. To se mi za časů před rokem 89 nestávalo, šel jsem na to víc zešíroka, obecně. Zas nevím, čím to bylo. Vnitřní emigrace? Nedostatek odvahy?

A do budoucna? Teď trošku popřu to, co jsem říkal o obohacování se se spoluhráči. Mám teď kacířskou myšlenku, udělat si album sám. Udělat si atmosféru pomocí zvuků, dát do toho více emocí než hráčské dovednosti. Zatím to vychází dost temně. Uvidíme, co z toho vyleze. Ale jinak jsem celkem spokojený stařík.

Miky Marusjak

Diskografie:

Připomínáš déšť/Už musím jít – singl, Supraphon, 1982

Jakub Noha – EP, Panton, 1988, nahrávka z Malostranské besedy

Popelka jde na ples – LP, MUA Brno 1991

Kde je ten ráj – CD, LP, MC, Monitor records – FT records, 1993

Tady někde – CD, Indies, 1995

NA PRAHU! – CD, Indies, 1997

Ryba nebo pták (nebo jiné zvíře) – CD, Indies, 2003

Poztrácené nitě – CD, Pavian records, 2012

Jakub Noha – 8 CD, Indies Scope, 2017

Knihy:

Jakub Noha: Skládám si obrázek vydalo nakladatelství Mladá fronta v roce 2014

Ha автобысе:

za lavičko v parku... kdosi číhá ve křoví...
dva američtí buzeranti v bílých košíkách ze Salt Lake City
žmolají v prackách biblu...

pseudohanácká koc v parku s přímým boyfriendem... udílí mu lekce...
žena jde vždy vpravo vedle muže... to by ještě šlo...
a pak mu dává další lekci... neříká mi pičo...
já sice špatně vidím... to je fakt... ale slyším hodně dobře...

já sedím v parku vedle těchto přímých hrdlíček...
a jak konfident jednadvacátého století zapisuju jejich módra...
slovo pičo vede v oblíbeně...
píšu...

přímý koc sebevědomě a podrážděně na mě čumí... jak píšu...
a říká... zase píše... zapaluje si cigáro...

čekám že skočí po mně...
a do ksichtu mi flusne obscénní otázku...
co to píšeš pičo...?

a já stydlivě zamrmlám... to nic... to jen verše do novin Uši a vítr...

Uši a vítr...? řekne ta koc... co to je ty pičo...?

odvětim... Uši a vítr pičo só Uši a vítr...

a ona odvěti... aha pičo...

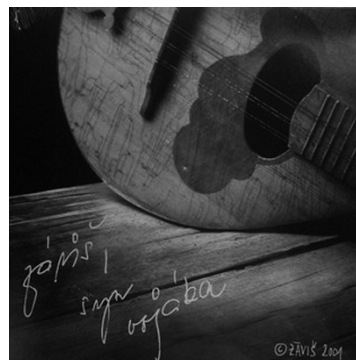
a vodéde do dža...
dža het...
do prdele...
chinav andre...

Dřevěná cikáda:

Vy je chcete a my je máme. Jinde je seženete stěží a tak se obraťte na laskavou Dřevěnou cikádu. Tituly Ears&Wind records a výběr toho nejzajímavějšího napříč žánry. Samizdraty. Rarity.

Nová kniha vyšla péčí vydavatelství Ears&Wind Records. Marie Jehličková je autorka temná až až, což potvrzuje i ve své nejnovější knize Mříže z masa. Edičně se na sbírce podílel Pavel Šuhájek, stejně jako na poslední sbírce Pavla Herota. Přečtěte si její sbírku a pochopíte, že život není peříčko. Tři dechberoucí cykly, po jejichž přečtení vám nebudou sladce, samotnou temnotu knihy vyzařuje i obálka, ztvárněná grafikem Adamem Pucharem. Temnota, deprese, nádhra.

Věděli jste že Záviš vyšel na vinylu? Nevěděl to skoro nikdo. Je to ututlaný. Jedno ze starších a milovaných alb se díky labelu Cecek records dostalo i na asfalt a my samozřejmě tyhle asfalty máme. Syn vojáka z roku 2001 na parádním dvanáctipalci z roku 2019. Přichází nostalgie se skladbami Já na vojnu nepudu, Chcéanky, Líbej, Dvě panenky, Marie, Červený most... a další dávno zlidovělé fláky. Nastala doba gramofonová. Oba tituly získáte v e-kšeftu: www.drevenacikada.cz

17. srpna 2019, Olomóc, TH©

Sépiovou kostí: Vojtěch Landa

Brněnský básník, dramaturg, scénárista, autor povídek, recenzí a fejetonů, narozen roku 1981 v Moravské Trebové. V roce 2015 vydal u vydavatelství Ears&Wind Records první sbírku poezie Drobíš mi do života. Pravidelně přispívá do novin Uši a Vítr jako autor povídek a rubrik Úhly pohledu a Filmové okénko, tentokrát bude představen jako básník. Uvádíme jeho dosud nepublikované texty.

V MÝM SVĚTĚ

Nenarodil jsem se do tvýho světa
v mém světě
se karamel nakonec přece jen uzdraví
Medvěd ho dá na usmířenou Jakubovi
za ty zpropadený maliny

Neustále mi něco vyčítáš,
ale já už jsem dávno přestal žrát králíky
a bílou cihlu jsem zahodil mezi brízy

V mém světě už strana A se stranou B pustily dávno gamu k vodě
a uspořádaly velkou oslavu, na níž nechaly porazit Viléma býka
ale občas je mi tu smutno, protože vím,
že černé slunko už nikdy nevyleze nad panelák

Věčně se mjíjme, promiň, to já tě k sobě nepustím
v mém světě Vedra v pokoji uklízí smrkající smrky
a malej Ímo s princenzou v tramvaji potají uždibují dort

A tak se zase oba ze zoufalství opijem
a pak máme děsnou kocovinu
Co to bylo za víno, ptáš se?
dneska už ho nechci
a v kocovině šáhnou po ovladači, sednu si a zapnu televizi
nejednou vidím, venku chodí krásnej flekatej bernardýn
velikej jak tele
takovýho měla sousedka
než jí ho náci cirkusáci vosmažili na pánvičce

A tak se dál vzdalujem
vím, neměl bych před tebou utíkat
ale klesám ke dnu jak šutr v piruetách
Nech mě! Dej mi pokoj!
Je jediná autentická věta,
kterou ze mě dnes dostaneš
žiju v kazajce svýho chorýho syntaxu
už klesám
voda už se víří, dno se pění
a vy víte, jak je to dál...

A KDYPAK SE TY ZTRATÍŠ V BRNĚNSKÝCH ULICÍCH?

Ty noční průchody brněnskýma uličkama
je tma a měsíc udává se světly lamp tempo
proč jezdit na další pohovor do Prahy?

Sednu si na patník u Milady Horákové a dívám se na osvětlené hradby
vždycky se takhle kochám, když touhle ulicí klesám
než náhle prudce zatočím doprava

a ocitnu se v mýdlové opeře brněnskýho punku s pěnou u huby
proč tvořit cévéčka a motivační nesmysly
proč utrácet drahocenný čas na planetě zemi
přesvědčováním bandy umělejš ksichtíků o vlastní údajné dokonalosti?

Dnes nezatočím, vracím se zpět na Jugoslávskou
a sednu si na schody vedoucí od zástávky dolů k Husovicím
Tady tahle ulička byla symbolem brněnskýho cikánskýho pekla
dnes tu ční čerstvě natřené developerské projekty
ty oprýskané zhutované baráky s kartóny místo skleněných tabulek
s exekucními příkazy přibitými na dveřích
s kradenou elektřinou táhnoucí se kabelama n
ataženými cikcak z okna do okna
ty mi nechybí
ale co ti lidé namočení pokrky v hovnech?
kde je jim konec?
Zajímá to někoho, nebo se všichni jen radujem z úspěšné deratizace?

Neměl jsem tam minulej tejden jezdit
prát se o místo, na který stojí fronta až z Václaváku
Proč to vlastně zkouším?
Asi jenom proto, abych měl ve stáří s lahví vodky v ruce pádnej argument
Já jsem chtěl něco dokázat, vy kurvy, nechtěli mě,
tak mě tu zlomenýho máte
a neříkej mi, že když se chce, tak to jde, já chtěl až moc
až tolik, že jsem po léta zahazoval přátele i partnerky
aby mě jejich nároky nebrzdily při cestě vzhůru

Zvednu se a jdu přes celjovskej Albert domů
v nonstopu po cestě koupím dva lahváče a jdu do Židenic
Vystrašeně si prohlížím ten Park bezprizorních
přehlídce ošklivých starých kurev a opitých cikánů
vevodí matrace pod stromem
na níž spočívá nějaký vytvrdej pankáč
polekaně vylejvám svý otevřený pivo
abych se od něj co nejvíc odlišil
ale to druhý v batohu si večer dám
je to to jediný, co mi zůstalo
to pivo
a krásy nočních brněnských ulic.

ČEKÁNÍ

Myslel sis, že seš tvrdej chlap
že tě už nic na světě nerozhází
teď ti pant domlel a sklap
čekáš na příchozí hovor, jenž nepřichází

Z textů nepublikovaných

Ze starých papírů:

Juvenilie Ladislava Klímy

V tomto vydání novin Uši a Vítr přinášíme 8 básní (jediných) filosofa a spisovatele Ladislava Klímy (1878–1928), a to z období gymnasiálních studií (90. léta 19. století). Původně vyšly v roce 1941 jako bibliofilie a později v souboru Z (Lege artis).

OSUD

Fantasie.

Kráčel jsem podivnou motanicí chodeb.

Postěnách visely porůznu bizzartní, blikající lampy; vůkol tma, matnými paprsky lamp spoře přerývaná.

Hrobovým tichem duněly příšerně mé kroky; zvuk jejich po několikánásobném, úsečném echu opodál zanikal.

Cosí mne neodolatelně neznámými těmi místy táhlo ku předu. Děsil jsem se hroznou prázdnotou a tichostí těchto katakomb; podivně bylo mi v těžkém, jakoby tlícím tichu, jež, jako příkrov hrobový, mi léhalo na prsa i na mysl.

Jakobych zapadl do síť mocného, tajemného kouzla; pojednou ocitl jsem se na konci tmavého koridoru. Dál jsem nemohl. Kolem tma, ticho — — — Hmata je po slepé, konečné stěně, namakal jsem kliku. Stísnil mne strach; zdálo se nemožno, že se odhodlám krochodnému, osudnému stisknutí. Ale neznámá síla, jež mě pudila až sem, učinila to za mne. Klikapovolila; dveře se pootevřely. — Předemnou rozprostíral se ohromný sál. Jakoby velikolepá, krápníková sluj. Stěny jedna drůza fantastických krystalů, jedno nádherné spektrum. Tuskupiny obrovitých opálů, stkvějících se jako západ po zmizení slunce; tam velké kusy iridia, tam oheň zlata; tam modré sloupy berylové, tam fialový almandin a růžový spinel; tam rubín a safír, tam křišťál s amethystem, tam lastury.

Mezi tím vším jako kapky rosy na květnaté louce trpytily sedémanty. Podlaha z lapis lazuli; strop neviditelný — — — Protějščí stěny tratily se v círťmě. Prostřed sálu visela na stříbrném řetězu, jehož konce dohlédnouti možno nebylo, křišťálová lampa. Slabě osvětlovala střed sálu. — Pod lampou stál stolek — — — Vedle stolku seděl muž a psal — — —

Neznámá moc táhla mě blíže. — Přistoupil jsem. Mechanicky jezdila ruka tajemného muže po papíře; nahlédl jsem vně. Ničem jsem nerozuměl. Sama tajemná značka, jichž nelze vy-podobniti. Nikdy před tím jsem jich neviděl. Ani teď nedovedu jich vy-podobniti. Jsou absurdní, rozum lidskému nepředstavitelná a přece jsou. Pohledl jsem v tvář muže. Byla nehybná, oči zavžené, ta hypnóza, stuhlá. Nic se na mužích nabylo, jen ruky neslyšitelně sypala na papír roje podivných známek. Cítil jsem zřetelně, že muž ten je osud. Děsť strašlivých jeho rundálů činul se na papír. Vevírucitůchopil jsem dýku a zaměřil ji na prsu muže. V duchu viděl jsem, jak šťestí nastává na světě. — Jak všechno života schopné bez překážky — strašné sudby — hrouží se v šumné katarakty štěstí. Jak spravedlnost panuje zas na světě, a jak pod jejím žezlem, co dobré jest, na povrch, co zlé v podnoží dobrému se dostává. Jak osud nezasahá zlo (volně ž)ivot, by dlouholetá nádej tužby bez příčiny (nyz)lostně zničil. Jak člověk nádejně, spoléhaje na vlastní síly, v budoucnost bude hleděti, duši svou za jediného pána a boha považuje.

Jen klesne-li tento mrtvý, v nádherném hrobu pohřbený, ale přec strašlivý muž, jen přestane-li to děsné, neúprosné písmo rozhodovati o žití bez rozmyšlení jen slepě, maně, náhodou.

Tu zdálo se mi, že otvírájí se oči muže. Nebyly to oči, byly to bezedné hlubiny, a v nich nic, nic!, ale přece tak mnoho — smrt, smrt!

Otáčely se pozvolna na mne — — — Zatím bez přetržení házela bílá ruka zdar a zmar, ortel smrti a života na bílý papír. Cítil jsem magnetickou sílu hrozných těch zraků, mrazivá hrůza zalomcovala mnou; údy dřevněly, jak by mne ovanul dech smrti; ruka s dýkou klesla bez vlády — — — A četl jsem

Mladý Ladislav Klíma, asi 1900–1910 (LA PNP, fond Jaroslav Kabeš).

vdívo kémuce vstrnulý chočích Osudu: „Osudník done změní; co jednou ustanoveno, stane se, musí se stát!“

Pochopil jsem tato hrůzná slova otroctví, z něhož není vyproštění; neustanovil Osud, by sám zhynul pod mou rukou, nezhyne tedy. Tedy marnovše úsilí lidské; tedy zůstane člověk věčnou hříčkou, tedy Osud nezhyne a štěstí nebude.

Osud mne táhl až k sobě, osud vytasil moudrý ku a namířil na svá prsa — odrazila se od jeho mrtvé hrudi. Jak nade mnou právě, tak bude Osud věčně nad celým světem svým terrorismem vládnouti; proti tomu není nápravy, není léku, není vyhojení.

A stále upíraly se na mne strašlivé hlady; zdály se mi býti polypem storamenným, jenž všemi silnými choboty v strašlivé lůno své mne stahuje.

Hrůza má dokončila nejvyšší hostupně, nevyslovitelného; chtěl jsem vzkřiknout, dech se vřel se mi v hrdle; chtěl jsem prchnout, čím víc blížil jsem se k Osudu.

Skutečnost opouštěla mne, v extatickém vzrušení míhaly se přede mnou vidiny i fantomy. Zdálo se mi, že umírám.

Cítil jsem v posledních momentech jasné úžasné moc Osudu; to co největší a nejhorší existuje — — — — —

Studeným potem oblit protřhl jsem se ze sna. —

AVERROISMUS

Nehnutě leží bezetvárná hmota,
jež ve vesmíru žije bez života,
jež bez konce se přetvořuje, mění
ať v lehkém, prostorném étheru chvění,
ať, světy li si s žitím zhaslým vletí
s náručí otevřenou do objetí,
jež přec je směs atomů beze žití,
jíž usouzeno v stálých změnách mřítí.

V tu massu mrtvou, chaosní, bez hnutí
cos náhle vchází, tajný pud, jenž nutí
ji k životu. O velké slavné jméno,
to největší je veškerenstva věno,
to největší je bůh; o jaké štěstí,
že pro vesmír — mrtvolu — stvořen jesti!
To síla, kterou veškerenstvo žije,
to velkolepá jesti mystérie,
jež v mrtvý vesmír ve všech částech vchází,
jíž miliony sluncí svit svůj hází
ve prostor a s ním rozkvět, krásu, zdary,
jíž v ruiny se kácívá svět starý,
jíž sám z nich zase ke životu vzlétá,
jíž tento v tvary nádherné se splétá,
v nichž věčná, plesná harmonie plane;
k níž — cíli svému — spěchá lidstvo štvané.

A hmota, v které stajen kořen lidský,
když k žití pud v ní vzniká nejlíp vždycky
to kouzlo vznešené, to mysterium žití
v těch hlubinách svých skrytých náhle cítí
a při pramenech všeho, zdrojích, vznících,
v těch posvěcených stojí okamžicích
a chápe k životu úlohu svoji
a v stálém ruchu, vzrůstu ve vývoji

v ní kráčí dál, neb ve svém nitru svírá
životní sílu boha všehomíra,
duši....
Ta poutána ač tělem, pán je těla,
i v milionech individuí vždy celá
a jedna velká jest...

O člověče, zas z země vzhop se prachu
zas důvěřuj, nech o budoucnost strachu:
hleď v nitro své! Tvůj bůh je duše tvoje.
Až skončí zemské strasti, nepokoje,
pak duše tvá se, odkud přišla, vrátí
a v životním se intelektu ztratí.

O věř, že všechno musí dobré býti,
že vše tu je — řád věčný vyplnití,
a s resignací svěř se zemské pouti;
až zde ti přáno bude zahynouti
a pro věky v svůj zdroj se stopit jasný,
pak budeš šťastný!.....

ZEMĚ

O země! Ve prostoru říši děsné
jen malý prášek jsi, jenž v pouti běsné
ku předu letí, kámen ozžený!
Snad bez účelu, cíle! Kolkol propast bezdná,
a kosmu krajina ledová, hvězdná,
a v centru: kotouč slunce plamenný.

Tou poutí věčnou zoufalost se vkrádá

v tu mysl lidskou, beznadějně skládá
se ve dlaň chorá hlava člověka.
„Kam spějeme, kde náš cíl?“ se každý táže,
„co platná lebky láva, síla paže,
když v cestě stojí sudba odvěká,

jak démon mrazný, s družkou svojí smrtí,
jež všechny záměry a plány drtí
i bujných nadějí rozkvetlý květ?
Co řetězy své láme člověk darmo
a s resignací pod osudu jarmo
přec konečně svůj uklánívá hřbet.“

To člověk od věků již trpce cítí,
to v historii, žití vlnobití
jak upír vždy mu v hlavu usedá.
I když mu všecko pod rukou se daří,
zas v nekonečné, stuhlé nebes tváři
svůj neúprosný osud zahlédá.

Tenkrát, když se člověk, země matko,
k tvým nádrům přitulí, za krátko,
na osud zapomene, na strasti.
Onť, že tvůj los i jeho stejný, vidí,
že tvoje osudy jsou osudy i lidí,
že ty jen máš s ním pravé soustrasti.

A hlava jeho spitá k hrudi klesá,
zor šíří se a srdce zase plesá,
když pozří na ty věčné krásy tvé.
A v jeho duši jak lék blahý lije
se všecka tvoje něha, poesie
a šťastným zas se cítí v duši své.

Onť zřejmě cítí, že je souzen tobě,
že život jeden žijete a sobě,
že jeho osud tvým je osudem;
že spolu obou let se v bezdno řítí,
že žití jeho tvoje je i žití,
že hrob je jeho, kde zahyne zem.

O země! Symfonie velkolepá,
ty perlo hvězd, ty královno jich lepá,
tys zřídlo věčných, nehynoucích krás!
Tys roditelka velká, nekonečná,
co životů již nádra tvoje věčná
let milliony plodí zas a zas!

Zas v přírodě se vidím divukrásné,
zas rozchvřen slyším ptáků zpěvy hlasné,
zas oko vpíjí se v tvůj květný šat;
zas chorál lesů splývá s jezer šumy,
jichž slzozasné, modrozásné tlumy
v ně házeny jsou v ladný nesoulad.

Zas strašný moře jek mi řičí ve sny,
zas vodopád řve, blesku zásvit děsný
zas letí chmurnou, dusnou oblohou,
zas v lávě, páře, popelu a kouři
jak tisíc saní dutá sopka bouří,
zas v poušti chrupá písek pod nohou.

Zas slzou oko na jitro se dívá,
když slunce vzejde, skřivan opět zpívá
tu probuzení píseň dojemnou.
Zas hledí v poledne na nivy spící
a v luzné noci, jak luna se chvící
svou k zemi šeptá mluvou tajemnou.

O přírodo! O země! Krásná matko!
Jak na tvé něžné hrudi srdci sladko!
Tys vesmír náš! Tys jediný náš svět!
O přivíň každý na prsy se její
neb odtamtud vždy sílu ve naději
ssát bude znova každý sprahlý ret!

MANNOVÉ SVÉHO „OFFICIA“

Jak věčně komičtí, protivní oni,
již v malém kruhu svého povolání
jen před praecepty jeho hlavu sklání
a s pýchou o své povinnosti zvoní.

Svou šiji sebevědomě v jho kloní
a rabská služba — cíl jich bez ustání;
ji „povinnost“ zvou a se po ní shání,
jim kulmem všeho, vše jim mizí pro ni.

Jich rozhled jí jak rouškou zastřen černou
a duši jejich rabství psovsky věrnou
cíl jeden jímá září přenáděrnou.

A slepci! Otročkou svou funkcí pernou
se spokojeni cítí myslí přetitěrnou...
O věčně směšný s duší malichernou!

METEMPSYCHOSA

V dnech utrpení, veselí i práce
vždy proti vůli musil myslit na to,
že vše, co duše, není změnou spjato.
Zřel duše jedny beze transformace.

A zřel je v toku věčném v čelo rvát se
v tom žití, které děsným bolem jato;
a jedno li z nich v propast bezdna sváto,
zřel v nové životy je sprchat hladce,

tak žalem žití věčně duše plují
vždy tytéž, z bledých vzdechů trýzně stkané
z člověka do člověka se stěhují;

ku cirkulaci odsouzeny plané
se beznadějně z těla v tělo snují....
Jich bolest zžíravá již v děcko kane.

K SVOBODĚ

O, svobodo! Ty všehomíra heslo,
Ty pude skrytý v každém zvířeti,
Ty duchu, držen v hmoty objetí,
Ty, jímž se v prostor na tisíc hvězd vzneslo.

Hle, Tebou v ráji lidské plémě kleslo,
však's tím víc vyrost v trýzni staletí —
a již Tvé křídlo slyšet šuměti,
jak orkánem se na člověka sneslo.
O, blahý čas, kdy zavládneš na zemi,

kdy skutkem bude, o čem teď se sní,
když snové o Tobě tak přeluzní.
O, božský čas, kdy s Tvými perutěmi
se vznese každý nad své duše lemy,
pak teprv lidé budou blaženi.

GENESIS

Kdys bůh byl sám a kolem něho nic,
ni prostory. Tu bohu náhle plamen
trysk' v nitru mocně — života to pramen —
a tvůrčí tužbou vzplála duchu líc.

A stvořil prostor, oheň vlasatic
a sluncí zlato a hvězd chladný kámen —
Duch jeho chvěl se v hmatu jeho ramen...
O, nebude tak tvořit nikdo víc!

Svou tvorbou bůh se vtělil v svoje dílo:
on, vesmír — jedno tělo dohromady...
O, bohorovná tvoření ty sílo!

A všude nyní zjevuje se bůh:
I v nás i v hmotě. Božský souzvuk všady...
O, svatý každé tvůrčí síly vzruch!

SATYR I HELLADA

Satyr, jež uspal Hellady čas smavý
u řeky v sluji, uprostřed rokytí
se vzbudil po staletích; kolkol zřítí
mu jest jen rubáš sněhu ve bělavý...

Šel závějí; žas krok mu stále staví:
vše cizí mu, i kraj i spící žití.
Tu v sněhu před sebou zřel město čnítí.
Je za les měl a vmísil se hned v davy.

Byl zavřen v klec a světem ukazován;
lid chechtal se; svět učený na nohou;
za opa, pračlověka považován;

a moudrostí to harašilo mnohou.
Však nikomu z učenců nenapadla
ta slavná Hellada, v níž vesna vládla.

Poznámky:

Přetištěno přesně podle původního bibliofilského vydání Jaroslava Pícky (v Praze 1941). Texty původně vyšly ve studentském časopisu JARÉ VZLETY (V Domažlicích 1893–1894).

Jde o dosud – možná – jedinou existující tvorbu „filosofa – básníka“ jako básníka.

V tomto našem časopiseckém vydání vypouštíme vzpomínky od Jana Paroubka a poznámky Jaroslava Kabeše; na žádost případných zájemců možno zaslat e-mailem.)

připravil EZT

Z chacharova sudu: Co je boží, patří Bohu... hledejme podstatu a vlastní pokoru v řádu přírody.

Vždy mě dojme příklad malého bmyzu, například včel. Přírodní zákony nařizují, aby včely pracovaly společně, mají-li přežít. Výsledkem je jejich instinktivní smysl pro společnou odpovědnost. Nemají žádnou ústavu, policii, náboženství ani morální výcvik, ale díky své přirozenosti pracují věrně spolu. Občas možná bojují, ale většinou žije celá kolonie ve vzájemné spolupráci. Lidé, na druhé straně, mají ústavy, rozsáhlé právní systémy a policejní síly. Máme náboženství, pozoruhodnou inteligenci a srdce schopné milovat. Přesto však v praxi naše vynikající vlastnosti za tímto malým bmyzem zaoštvávají. V určitých směrech cítím, že jsem ubožejší než včely.

(Jeho svatost Dalajláma)

Člověk prostě není Bůh a hra na něj se mu krutě mstí.

(Václav Havel)

Přestože se člověk považuje za nejdokonalejšího tvora na světě, jak sám o sobě neskromně tvrdí, je otázkou, zda jeho schopnosti a vysoká inteligence, nepředstavují pouze určitou anomálii, která se tím, že se lidé snaží vydělit se z celku přírody, že se s přírodním prostředím snaží všemožně bojovat, a že usilují o to je neustále a často i nesmyslně a zbytečně měnit, a ne působit v součinnosti s ním. Je tedy otázkou, zda tyto mimořádné schopnosti člověka nejsou odchylkou, která se v poslední instanci projevuje, pro svět i pro něho samého, spíše kontraproduktivně.

Tato přepjatá lidská aktivita, toto kořistnictví a věčný neklid, hrozí celému přírodnímu systému a také samozřejmě člověku samotnému sebezničením, nebo alespoň velmi razantními a zásadními změnami globálního rozsahu. Člověk se naučil své okolí aktivně a uvědoměle přetvářet v procesu kultury. Je ale otázkou, jestli se všechno, co člověk vytvořil, dá ještě považovat za součást kultury v pozitivním slova smyslu, respektive jestli se to ještě dá považovat za součást kultivovanosti. Celé lidské dějiny jsou lemovány hromadami mrtvol, lidských, zvířecích, rostlinných. Lidé neustále přibývá, a to takovým

způsobem, že zdroje potřebné k jejich obživě nebudou v brzké době dostačovat. Devastujeme životní prostředí, vzduch je zanesen zplodinami, přibývá aut, továren, odpadů, ubývá lesů a čistých vod. Člověk se snaží chovat jako Bůh, ale boží schopnosti nemá. A protože jsou lidé nepoučitelní, musí zákonitě dojít ke kolapsu. Otázkou je pouze to, jaký bude mít tento kolaps rozsah, kdy se dostaví, a jaké bude mít důsledky.

Ano, člověk není Bůh, je pouze jeho nepatrnou součástí, a člověk není ani Pán tvorstva, jak si to o sobě neskromně myslí. Homo sapiens sapiens recens, slovo moudrý si dal do svého latinského názvu dokonce dvakrát. Všechno to, čeho jsme v dlouhém procesu antropogeneze svědky, je ale pouze relativní. Celá lidská realita, respektive postavení lidského rodu na planetě Zemi, je relativní. Je samozřejmě pravdou, že se lidé dorozumívají složitou formou symbolické komunikace, užívají artikulované řeči, žijí ve složitě organizovaných a rozsáhlých komunitách a disponují vysokým stupněm kultury, což jsou schopnosti, které lidskému rodu určitou výlučnost mezi ostatními biologickými druhy samozřejmě zajišťují. Člověk ale nezřídka ve svém konání užívá tyto své nadstandardní schopnosti, jako prostředek ke globálnímu sebezničujícímu procesu, který v poslední instanci pravděpodobně povede k jeho radikální redukci nebo k jeho úplnému zániku. Samozřejmě také živočišné nebo rostlinné druhy jsou schopny devastovat své okolí, zpravidla při jejich přemnožení, ale tato devastace má většinou pouze lokální charakter a poměrně brzy dojde k obnovení přírodní rovnováhy. Lišky nebo jeleni, dokonce ani kozy nebo kobyly, plnění svého okolí v dimenzích, v nichž to dělají lidé, schopni nebudou, protože se nijak radikálně nevyčlenili z celku přírody. Lidskému rodu však chybí pokora a úcta ke svému okolí, a svým pokusem vyčlenit se z cyklů přírody, se lidé dostávají do pozice, která se jim, dříve nebo později, může opravdu krutě vymstít.

Vladimír Jaromír Horák

Až tehdy, když ryješ ústy v bahně, můžeš snad spatřit zářivé hvězdy.

Kolik je na světě bolesti. Kolik bolesti a nářků a žalu. A kolik radosti, radosti, veselí a štěstí. Bolest ochromuje, zatemňuje smysly, brání jasnému úsudku, vrhá tě do zoufalství. Bolest zraňuje a někdy i zabíjí. Život je strastiplná úmorná cesta, slzavé údolí plné zármutku a ran. Bolest ale může i posilovat, může být předzvěstí něčeho pozitivního, něčeho, co teprve přijde, když bolest odezní. Pokud ji ovšem člověk překoná. Pokud ji dokáže překonat. Záleží jenom na jeho síle a také na síle bolesti. Bolest může být tedy i výzvou, může být iniciací, a její překonání pak může vést k posílení celkové osobnosti člověka. Bolest může navodit i katarzi, očistění, nabrání sil, nové vykročení, pocit působení blahodárné životní energie a přítomnosti elánu. Bolest může být tedy zdrojem entuziasmu a tvořivého zaujetí. Životní síla rodí se z bolesti, až když ryješ ústy v bahně můžeš spatřit světlo naděje. Až klesneš nehlouběji, teprve potom můžeš vystoupit vzhůru. Musíš se spustit až na dno studny, abys mohl i v pravé poledne uvidět zářící hvězdy. Když sklouzneš po zářivém oblouku duhy, a ponoříš se pod zem, kde prý lze najít ukrytý poklad, teprve tehdy můžeš také spatřit všechny její barvy. Jedině hluboko ve skále nebo v zemi snad najdeš to, co opravdu hledáš.

Bolest není trest, nebo snad ano? Na to nemají myslitelé různých náboženských systémů ani filozofických škol shodný názor. Jisté ale je, že bolest, pokud je zvladatelná, může být nástrojem poznání, protože každá úleva, každé zeslabení intenzity bolesti může být zdrojem štěstí. Když bolest poleví, uvědomíme si, jak je to krásné, když tady není.

Ale uvědomíme si to opravdu? Dokážeme to vůbec vnímat? Nezapomínáme tak často, když se nám uleví, jak jsme se cítili, když tady bolest byla, když se nás pokoušela srazit na kolena a rozemlet na prach. Určitě ano. Zapomínáme. Děláme to přece často, tak často. Lidská paměť je krátká, a poučit se z ní chce, nebo dokáže jenom málokdo. Bolest je tu tedy proto, abychom si přece jenom uvědomili, jak je na světě, i ve vši jeho krutosti, nedokonalosti a syrovosti krásné, když už žádnou opravdovou bolest neprožíváme, nebo ji aspoň nevnímáme tak silně, tak intenzivně. I když se třeba jedná pouze o prchavý okamžik štěstí, tak i tehdy přece stojí za něj obětovat všechno. Všechno kromě života a kromě bolesti.

Vladimír Jaromír Horák

Mikyho zápisník: O tichu kolem nás

V dnešní bouřlivé době nás ze všech stran bombarduje reklama, sluk a shon. Toužíme po chvílích pohody a ticha. Stále více lidí za tímto účelem kupuje tiché samoty (podle pana Hrabala mohou být „příliš hlučné“). Ticho má svá specifika a různé podoby.

Tichý les působí jinak svou svěží zelení na jaře a chladivým stínem v létě. Na podzim padá ze stromů tichá melancholie. V zimě pod přikrovem sněhu bývá pohádkově bílý a tichý. Ticho si můžeme vychutnat i v hlučné restauraci za cinkotu sklenic a bouřlivých pivních debat štamgastů. Stačí k tomu „džubox“, na kterém místní akustičtí teroristé navolí své oblíbené šlágry dunící celým lokálem. Po doznění rachotu bubnů a posledních tónů písně nevšímáme vzrušené debaty hostů, hluk hospodských ventilátorů a radostně vítáme nastalé ticho.

Síla hluku se měří v decibelech, ticho měříme také akusticky. Má velmi zvláštní jednotky. „Ticho, že je slyšet spadnout špendlík“, „Ticho, že slyšíme trávu růst“. Ticho často spojujeme s neobčasnými. Může být ticho jako při kremaci, při pohřbu, ticho jako v márnici, na hřbitově, v hrobě nebo v kostele. To se dá vyjádřit v časových jednotkách, jako krátké, dlouhé... Tichá vánoční noc se počítá na hodiny. Noc strávená v tichém objetí s tichou ozvěnou šeptaných slov milenců se může zdát velmi krátká. Herrec, zpěvák, který zapomene text, prožívá na prknech jeviště nekonečně dlouhé ticho, i když jeho výpadek trvá několik vteřin.

Někomu libě zní tichý chod motoru auta. Jinému libě zní hudební skupina Tichá dohoda, která nehraje a nezpívá vůbec potichu. Pokud žáček na prvním stupni v diktátě z českého jazyka napíše hrubou pravopisnou chybu, tím, že „i“ ve slově ticho zamění za „y“, nic se neděje. Mistr Tycho de Brahe by z toho měl jistě radost. Ticho jak Tycho. Hlavně, že dítě při vyučování nezlobí, nevyrušuje a je ticho. Vždyť i Bible praví, že tiši a pokorní zdědí Boží království.

Na výrobních poradách, schůzích apod. vládne společenské ticho. Mezi podnikateli a politiky se stále častěji objevuje tichý společník, ti-

chá dohoda, tichý souhlas, tichá podpora. Většinou v situacích, kdy není vše úplně „košér“ a nad nějakou nekalostí se přivřou oči. Pomocí tiché šeptandy, tiché pošty časem vypluje tiše nekalost na povrch a z celé záležitosti se stane aféra. Pak za tichého skřípění zubů následuje ticho po pěšině. Možná i ticho před bouří.

Tichá je také moje osobní paní zubařka v Olomouci. Ne proto, že toho moc nenamluví, ale jmenuje se tak. Když vstoupíme do tiché čekárny a ze zubní ordinace slyšíme pištění zubní vrtačky a nárek pacienta, rozhostí se mrazivé ticho, přestože panují tropická vedra. Tichý byl i František. Malíř František Tichý, podle jména tichý, podle pamětníků velmi hlučný. Hlavně ve vinárně. Rozhodně nebyl žádný tichošlápek nebo tichá myška. Další František je básník, Básník Ticho, a píše skvělé verše. Tiché lodi vyplouvají na širý oceán s hudbou na pomezí ticha. Všechny svým objektivem tiše a pokorně zvěčnil fotograf Míra Tichý z Kyjova... Rozbouřený oceán, když bouří tiše, se nazývá Tichý. Stejně Tichý může být i veletok, např. Don. I naše řeky by se mohly těšit z tohoto pojmenování, kdyby se našel spisovatel, který o tom napíše román. Nám zbyla jen Tichá Orlice, možná proto, že zde tichá voda břehy mele a v řece vymlela mnoho tišin.

Po bouřlivých a halasných výměnách názorů se šéfem v práci, po burácení sbíječky a vrtačky u sousedů, kteří mění bytové jádro, zkrátka po dni plném rámusu užívejte si ticha. Užívejte si tichých podzimních večerních procházek s tichým měsícem nad hlavou. Užívejte si pohody a ticha doma. TICHŮ LÉČÍ! Prosim vás, ale nedržte kvůli tomu tichou domácnost. A pokud na nás někdo zařve: „Drž hubu, buď zticha!“ rozhodně to neznamená, že musíme „držet hubu a krok“. Své názory a postoje dejme najevo hlučně a rádně od plic.

Miky Marusjak

Filmové okénko:

Dcera (2019, r. Daria Kasheevá)

Studenského Oscara vyhrál naposled Jan Svěrák se skvělými Ropáky (1988) a nyní se to podařilo znovu! Už jenom tato informace by vám měla stačit k tomu, abyste si podívali na krátký loutkový film Dcera Daria Kasheevé z FAMU. Mimochodem Kasheevová je třicátnice, což jistě hraje svoji roli v tom, jak vyspěle vypráví. Jako všichni, i já musím vyzdvihnout dynamickou kameru, detaily obličejů a rozostřené okolí, což je něco, na co nejsme u loutkového filmu moc zvyklí. Nejsem si jistý, jestli jsem pochopil veškerou symboliku lidského a ptačího světa. Ale to nevadí, famácké filmy by tu měly být právě od toho, aby pracovaly s náročnější strukturou příběhu. Jasnou zápletku tedy od filmu nečekejte. Film si můžete za pár korun koupit na webu dafilms.cz.

Bluesman (2019, r. Michal Rákosník)

Fanoušky blues, blues-rocku a undergroundu tenhle film asi těžko může zklamat. Je to důstojná pocta opravdu obdivuhodnému člověku. Peter Jurkovič byl bluesman a vědec, který když nemohl sehnat za komunistů kvalitní elektrickou kytaru, tak si řek, že si ji vyrobí sám. A protože to byl fachman, tak jeho kytary stály za to. Dokument je natočen klasickou vzpomínkovou formou. Tudíž nečekejte žádné narativní experimenty

V Brně bude mít dokument premiéru 13. listopadu a po kinu bude následovat koncert blues-rockové kapely, kde hraje i režisér, za bubny je Jurkovičův syn a za mikrofonom vynikající Marek Hlavica.

Deštivý den v New Yorku (2019, r. Woody Allen)

Joker je skvělý film, ale poslední dobou je to v kině samá depka. Tak jestli chcete něco optimističtějšího, nově Woody Allen je skvělá volba. Je to pořád vitpné, hravé. Jak to ten chlap ve svém věku dělá, nechápu. New York, mladé páry, romance, nevěra, láska. Však to znáte.

Vojtěch Landa

Důkazy: Festival Napříč – Konec léta u Skaláka 2019

Foto na následujících stárnách 12–13.

1) Mirolsav Skalák Skalický při křtu nového CD kapely Čočka „Svítání Měsíce“ 2) Blanka Šimoničková z kapely Čočka 3) Josef Klíč 4) Lišák z kapely Hokr 5) Rebekka z kapely Songs from Utopia 6) Účastníci slavnosti 7) Michal Orálek a Mira Tlach z kapely Die Retardovaný koksoplyn 8) Jana Zewla s Kajdou a dalšími 9) Slávka z Rýmařova 10) Písničkář Žen z Vysočiny.

foto Dušan Matuška a Maryen Němcová

Svjet podle Květuzora:

Vo druhých družích

Pré hovory vo počasí, pré synonymum nudeksu. To aňi takové distunguované človjek, jako su například já, sa muší pousmát. Totiž dřív, když sem jevil známky zájma vo trvalé zamňestnáňi, byl sem účastníkem výbjerovyho řízení u firmy, kerá předpovídala počasí. Eší nastane bóřa, eši bude sňežit a takovy. Zájemci o místo na pracovní poměr sešli se na dvorku hospody na periferii mňesta a pili vesměs předraženy průhledný vody v rajcovně tvarovaných jahvích. Já pil škopky a kulaté nepřítel pražil a vysušoval, takže bylo nutné a povzbuzující chladit vnitřní orgány a prolévat róry. Konečně se vodňekud vylópl pán, keré to výbjerové řízení mňel na povel a tvářil se důležité jak žaba na piči. Přišel v tym hicu v džínách buzerant. Byl neformální jak ichtyl a vůbec mňe svó existencó rožčiloval a dráždil. Musel mňet strašidelně zapárené pytel a řít namáštenó sádlem, bo jinak by mu sebemenčí pohyb udělal v prdeli peklo. Neco tam blekotal vo tých Delfách na počasí a dělал na kocóry s vodičkama přčoží grimasy a zval si je jednu po druhé na mňeřeňi klitoris, na citlivost bradavek a vobčas do toho šplóchl neco jako *ježdíme pro vás už stopadesát let* a takovy duchy pšočel. Přišel sem na řadu. Šje skoro na koncu abecedy, tak byl dost čas na aklimatizacu. *Ty jsi Květuzor?* Zatemil se píćus. *Ano, neodkladně.* Kváknul sem po něm a ani nevím proč sem mu rovnó nevypichnul voko. *Květuzor?* Ptal se jak debil. *Po taťinkovi?* Kokot! *Né su jaderné fyzik z Černobylu po mamně ty cype.* Odvjetil sem a mňel mu hnedkaj vypichnót aj druhy voko, to aby se mu zbystřily vostatní smysle. *Tak víš kde a proč jsi.* Copak tě přivedlo k nám do delfinářija? *Zvíš krapet vo hurikánech a severních větrích holenku?* Vysmíval se mi ten principál. Čapnul sem štafle připravený u vchodu na půdu putyky, vylez nahoru po tym žebřu, důležité si prohlídl potenciální konkurencu a toho impotentu v džínách, nesmňele sem zakuňkal a následně přítomný společnost poblíkal. Pohovory týmto výstupem skončily a Jenuvéfa Žalmanová aňi nepřišla na řadu. Přisedla si za mnó ke stolu, nakonec jediné sem byl nepoblité, a povidala vo Markovovi Ebenovi a vo podobných píčovínách a lemtala tu erotickó vodu a pićovala, že kvůlivá moji promňeňe v rosničku je zablitá a bez hokny. Letní vjetr dlachňil její sukňu a vobčas ju nadul a povodhalil Jenuvéfina stehniska. Působilo to na mňe pozitivně a čůro už si taky všímalo tých ladných křivek a lehce se začínalo nadóvat. *Ukaž piću, dostaneš jabko.* Vyprskl sem. *Jste neuvěřitelné hovado.* Pousmála se. *To abych si vopláchl ty žaludeční šťávy z ksichta.* Rozpršelo se. Čůrky dešča jí smývaly blinkance, vykastrovaly účes a vohcaly šminky. Furt byla

košť a vjedela vo tym a vjedeli sme voba, že za chvílu budeme mrdat, v tym nejní žádná vjeda. Vykasala si sukňu a smála se na mňe rozkošná chlupatica, z keré čučely překrásný pyščóry. Ovzduch se zatetelil a z ničehoňic na dvorku putyky stála větraska překopaná na vesmírny plavidlo. Vylóply se dvojce fosforeskující bytostě na invalidních vozékách a vobjednaly si hrnce, ve kterých si máčely lulany. Muselo jim to činit náramně dobře, pajnž takhle vomáčely ešče nepočítaňe pivisek, než z nich vylezlo, že si ndó pro Jenuvéfu. Taková ta vomáčka, jak nás po tisíciletí sledujó, no ešívá se zmohly akurát na vylepčenó větrasku, tak pánbů s náma, moc sem jim ty pindy nežral. Ze Zemňe vezly ešče klisnu, schořa, bróka Pytlíka a blechu. Pré je budó máčēt v pivu a za mňesíc je vrátijó. Jenuvéfa zkonstatovala, že si teda vrznem za mňesíc, že teďkonc má brigádu na náky z mňesíců Uranu, nastópila si k bleše, klisňe, brókovi Pytlíkovi a schořovi. Větraska zaburácela a reprezentanti planety Zemňe byli v piči a já ty civka musel zacálovat. Za mňesíc sem zasóval lulina do Jenuvéfina záračnýho trňi. Nebyla pića a dodržela slovo. Šlo to rychle. Do dvó tédnů porodila, bylo to v pátek a tak sme mu dali ménó Úterý. Vod té doby se skrývá, pajnž nemám keke na aliky a Úterý mňe furt strká lulana do lahváčů a fosforeskuje, že sa v tym svitu nedá aňi spat.

Vo feminismu

Tlama, nedá se při vši slušnosti, zdvořilostách aňi taktu říct jinak než tlama. Pohybuje sa jí ze strany na stranu, z úhla do úhla, div že jí z hlavy nevyskočí. Takový má tlamu ta čubka. Když jí do ní sókám šulina, dycky mám pocit, že je strkám pod gilotinu, že vo ně přindu. Pokaždy na ňu hóknu, *Esterko, voteři pusinku* a myslím tým tu tlamu a už jí je tam sókám a Esterka si dlachňi ščumple a mrská lajdákama, povyhrne si sukýnku a mne si chlupaticu a já tu její tlamu zmaluju jak malíř, akurát místo vápnem mrdkó. Taková je tlama mojí Ester. No mojí, to nemožu tak úplně říct, bo Ester je vdaná paňička z lepčěší společnostě a enem náš Pán ví, keré ju zaleháva ve mňestě Pařížu, ve mňestě Kapském mňestě, či ve mňestě Šumperku. Ester je mimořádně bujná krasavica, keró když náš Pán hñetl, na patřičných partiách nešetřil. Ester má tlamu jak vítězně voblók lemované párem bujných prokrvených retů, řít jak no úplně klisna z nélepčího chova vopatřenó mrdacím votvůrkem, vemena dva medicimbale vytuňeny ščumplama, co připomínají lískovy voříšky v čokoláde, mezi paprčama tolik svůdné chlumu zahalující skrytý prameny vášně a všecko to korunujó modrozelený studánky, rezavá hřívá

po prdel a akademické titul. Taková je Ester krasavica. Névíc sem tudle bohyňu nasral, aňi nevím proč sem si tenkrát pustil hubu na špacír a vyprávjel jí vo mrdání s jinačí gazeló. Ešívá sem v ní scel probózet demony žárlivostě, nebo sa enem chvástat? Nevím, ale byla mňe tato záležitost krajně nepřijemná při tem hopsání a žehlení, abysem zasej mohnul Esterku pržnit, abysem našel vodu puštění. Vod té doby su poučené vo živote. Znal sem jednyho pána, co běl vobchodním cestujícím, a ten žil v paralelních vztahách chvílu tu, chvílu onde, no a v tej vymóglované kebuli sa mu to začlo měšat, až to končívalo trapasami jako hrnek s kafem vodložený na imginární stolek. Piću imaginární, von ten stolek běl, akurát běl v tym jinym bytě a tak sa ten pán mohnul třeba i posrat vzteky, ale stolek na kafe v tymdle bytě halt nikdá neběl. A na tym je krásny, jak lidsky bytostě só úžasní individualisti a sobečci. Kdyby lidstvo využívalo podobně propojené myšlenkové toky jako brablenci, nebo fčele, samice by navzájem vo tem stolku vjedli a kafe by sa nikdá nerozlilo na ten přepychové tepich a hrněček z porculánu nerozjebal pádem z toho stolka nestolka. Nekdy hrávám hru do deseti. Dá se hrát prakticky kdekoliv a nějní složitá. Prohlížim si vololí a dycky když voko spočine na babáčovi připočtu numero. Koc s cifró deset je vítězná a tu vymrdám. Teda nekdy to vynde na náók šeredu a nekdy taky švindluju. Scel sem vlastně váženého čtenára poučit vo komunikaci s nežnym pohlavím. Kolikrát se človjeku stane, že hókne nejaky módro, nebo nejakó zpominku či plán a vona ta myšlenka má nevoddiskutovatelně spojitost s úplně jinó gazeló nežli s tó, co zrovna človjek má naservírovanó a zaměšl s ňó smilnit. Po takovym foux pas sa človjek akurát poťi a poudá, že jen tak žertoval. Tedy je třeba si prva ujasnit strategiju, nebo mlet imrvěre samy hovna. Záleží dozajista na konkrétním rozpoložení aj temperamentu jedínca, aj na pozornosti, bystrosti a charakteru řeziva. Váženě čtenář si musí za všeckých okolností uvjedomovat, že aj když je zavřené Zábrdovické most, baba je bytost furt dost podobná človjeku. Na to lidi dost zapomínají a chovají sa ke gazelám jako hovada. Dneska už možu říct, bo mám ty zkušenostě, ešívá ta nynčko kvjetinka bude pópátko aj za pár let, halt to moje zkušený voko pozná a instinkte sa nemílija. Proto je dobře pržnit pópata a nečekat, co z toho vykvete, lapit to za pačesy mladý a vohebny a náležitě poučit vo živote. Ester třeba mého učení nedbá, co by se za nehet vešlo, ale Ester je poučená bohyňa, tak co bysem jí zajebával hlavu hovnama.

Květuzor Škvírkó

Povídka: Ahoj Karle

Uslyšel jsem vrznout vstupní dveře a potom nějaký hovor v předsíni. Podíval jsem se na hodiny. Ano, Jarmila se vrací z práce. Zvednul jsem se od stolu, strčil zbytek rohlíku do pusy a zalil mlékem. Mléko na rakev víko, vzpomněl jsem si na průpovídku mého švagra a s plnou hubou se uchichtl. Půjdu se podívat, koho to sem vleče. Nemám rád návštěvy. Nemám rád návštěvy ani v pátek odpoledne. Špatně snáším, když mi lidi chodí po mém domě. Moje milovaná Jarmila to má obráceně. A tak já občas trpně snáším cizími lidmi počůraný záchod a ona mě nenutí pořádat oslavy mých narozenin. Je to moc hodná žena. Otevřel jsem dveře do před síně a uviděl Jarmilu a nějakého chlapa, jak si zouvá boty.

„Ahoj miláčku. To je Karel.“

Ten člověk se napřímil a natáhnul ke mně ruku.

„Já jsem Karel.“

„Ahoj Karle.“

„A tohle je můj nemluvný manžel Tomáš.“ Dodala Jarmila, vida, že se dál k ničemu nemám.

Aniž by se nechala znechutit mým otráveným obličejem, hrnula se dovnitř a odstrčila mě ze dveří, kde jsem strategicky vyčkával, abych vlastním tělem hájil bránu. Teprve teď jsem si všimnul, že ten chlap si přinesl kufr. Velký cestovní kufr, do kterého by se vešel skoro celý můj šatník. I s botama. A teď ho bere do ruky a vláčí sebou dovnitř. Do mého domu!

„Pojď Karle, ukážu ti tvou ložnici.“ A už kráčela přes halu k volnému pokoji.

„Moc hezký dům...“ Uznale mi vmetl Karel do užaslého obličeje.

Šel jsem jak trouba za nimi a díval se, jak mu nejdříve ukazuje pokoj, skříň, kam si může uložit věci, kde najde ručníky, potom i záchod a kam schováváme toaletáky.

„To kdyby došel v nepravou chvíli, že?“ uculovala se Jarmila. A potom koupelnu, a já jen chodil za nimi a zíral. Karel se na mě občas dobrácky podíval a pokýval hlavou. Něco jako: fakt dobrý chlape, fakt dobrý!

Když ho táhla do kuchyně, aby mu snad ukázala ledničku či co, chytil jsem ji za loket.

„Mohli bychom si promluvit?“

Přerušila svůj výklad o tajích naší domácnosti a podívala se na Karla. Pohládila ho po tváři.

„Mohl bys prosím chvíli počkat v kuchyni?“

Odešla za mnou do ložnice, kterou jsem vybral jako nejvzdálenější místnost a zavřel za námi dveře.

„Co to má prosím tě znamenat?“

„A co jako?“

„Tý se ještě ptáš? Kdo je ten chlap?“

„To je Karel. Je to moc fajn člověk, uvidíš. Znáám ho už rok a půl. Bude tady s námi bydlet.“

„Jak bydlet?“

„Neříkal jsi mi, že když budu mít chuť si někdy domů přitáhnout nějakýho chlapa, tak by ti to nevadilo?“

„To jsem ale myslel úplně jinak!“

„A proč jinak? Je to solidní mužskej, není do větru, zajištěnej a báječně mi to umí udělat.“

„Hele, já už jsem s tebou ledacos překousl, ale co je moc, to je moc!“

„Nekřič, prosím tě!“

„A kdy jindy bych měl křičet, když ne teď!“

„Ale miláčku vždyť se nic neděje. Určitě se ti bude líbit.“

„To si snad děláš prdel! Dotáhneš si domů milence, sdělíš mi, že s námi bude bydlet a ještě mi tvrdíš, že se mi bude líbit!“

„Nebud prosím tě vulgární! Vždyť ty jsi můj báječněj mužíček. A na tom se nic nezměnilo. Já tě mám pořád stejně ráda!“

„A jeho taky, co?“

„A jeho taky...“

Trochu provinile sklonila oči, ale to už jsem zahlídl jen koutkem oka, protože jsem se otočil, otevřel dveře a rázoval do obývacího pokoje. Karel tam stál. Rozpačitě se na mě díval. Vypadal jako docela hodnej člověk.

Tvářil se, že bych mu dal pětikačku. Jak jsem tam rychle vletěl, tak jsem se taky rychle zastavil a nasupeně stál tři metry od něho. Chtěl jsem mu něco vpálit, ale nějak mně zrovna došla slova. A tak jsme tam stáli, koukali na sebe. Až mi došlo, že je to vlastně hrozně trapný. „Tak nevím, jestli se mám sebrat a prásknout dveřma, nebo vám oběma rozbít hubu a pak prásknout dveřma.“

„Tome, mě taky není kdoví jak...“ ucedil a kdyby to byl malý hošík, tak by se určitě studem škrábal na zadku.

„Pro tebe nejsem žádný Tomáš!“

Prošel jsem kolem něho na balkón, vytáhnul z kapsy cigaretu a zapálil si. Opřel jsem se o zábradlí a zběsile potahoval. Co mi to proboha dělá moje milovaná žena! Co mi to jen dělá! Slyšel jsem, jak za mnou klaply dveře. Pak jsem za zády zaslechl zvuk zapalovače. Opřel se taky o zábradlí v uctivé vzdálenosti ode mne. O moje zábradlí! O zábradlí, který jsem svejma nešikovně rukama svařoval! Čuměl jsem tupě před sebe a zuřivě tahal z cigarety.

„Máš tady někde popelník?“

„Klidně to klepej dolů, a vajgly házu támhle do té zavařovačky.“

Panebože, já ho už zaučuju, jak tady bydlet! Dokouřili jsme a šli dovnitř. Otevřel mi dveře a přidržel. Přece mu ještě nepoděkuju! Z balkónu si to zamířil rovnou k ledničce. Asi už ji při mém rozhovoru s Jarmilou stihl prošmejdít, šmejd jeden! Teď bravurně vyhmátl flašku piva a otočil se ke mně.

„Hele, nedáme si pivko?“

Já jsem jen nevěřicně kroutil hlavou. Bral to jako odmítnutí a zavřel lednici. Mou lednici. On tady snad bude ještě chlastat moje pivo! No to už je vrchol! Nejenže mi spí s mou ženou. Nejenže mi bude smrdět na mém záchodě. Ale on mi bude ještě chlemtat moje pivo! Asi na mně bylo vidět, jak mi to hnulo žlučí.

„Neboj, já zítra přinesu celou basu...“

Ne, že by mě to nějak ucháloholilo. Asi jsem se netvářil moc přátelsky. No bodejť, když mi hlavou šly rudé pruhy společně s myšlenkami na všechny nástroje, které se v kuchyni dají použít k vraždě.

„Já budu na domácnost normálně přispívat, Jarmilka už to všechno promyslela...“

To je bezva, že to Jarmilka všechno promyslela! Svět se mi točil pod nohama a já se sesunul na židli. A teď přišla ta, která to celé spískala. Ta, kterou jsem tak miloval. Ta moje báječná, úžasná ženuška. Ta coura! Sedla si mi na klín a objala mě. Já ji nechal být a jen jsem přijímal její hlazení po zádech a pár polibků na krk. Je to skvělá ženská, jen kdyby... Ach jo.

Všiml jsem si, že Karel si také sednul ke stolu. K mému stolu. Před sebe položil pivo. Moje pivo. Jarmila mě pohládila po vlasech a svezla se z mého klína. Moje Jarmila!

Potom se jako baletka na krásných nožkách přitočila ke Karlovi a zezadu mu položila ruce na ramena. Pomalu s nimi sjela na hrud a políbila ho z boku na krk. Trochu naklonil hlavu a nechal se od ní laskat. Rozepnula mu košili a jednou rukou mu zajela pod ni. Otočil k ní hlavu a chtivě ji políbil na ústa. A já tam seděl jak moudla a díval se. Potom ho vzala za ruku a zvedla ho ze židle. U toho se na mě podívala a povytáhla obočí.

„Pojď s náma do ložnice...“

V tu ránu jsem vypálil ze židle, proběhl kuchyní do před síně, hodil na sebe bundu a boty, a vyběhl s rozvázanými tkaničkama na ulici. Stejně bych je nedokázal zavázat, jak se mi třásl ruce.

Že by to byl pud štvané zvěře? Prostě utýct. I já utekl. A vím, že na chvíli utýct a srovnat si myšlenky, může jenom prospět. Pak se člověk zase může vrátit jako král.

Byl jsem moc splihlej král. Rázoval jsem bezděčně ulicí a snažil se alespoň uklidnit vír v hlavě. Táhl mě to k řece. Do vody, která teče, se dá hledět hodiny. Je to uklidňující a dobře se u toho přemýšlí. A já se táhnul po nábřeží a přemýšlet mi vůbec nešlo.

Kousek před sebou jsem uviděl hlouček lidí, jak se nakláněli přes zábradlí a trochu povykovali. Přišel jsem blíž a taky se naklonil. Dole pod zídkou byl nějaký muž, celý zmáčený a upatlaný od bláta. Vody

tam bylo sotva na píd, ale bahna po kolena. Snažil se vyškrábat po kluzkých kamenech nahoru k zábradlí. Lidi na něho povykovali: sem dej ruku, víc doprava, nene doleva, takhle ne!

Povylezl kousek po stěně, pak mu ruce zklouzly a on po zádech sleťel do vody. Válel se v tom kału, cákal okolo sebe a sbíral se k novému pokusu. Lidé se smáli a volali:

„Tak polez přece!“

„Musíš dávat větší pozor!“

„To je ale moula!“

Otočil jsem se na nejbližšího spolučumila:

„Co se to proboha děje?“

„Ten chlápek se snaží dostat nahoru, ale moc mu to nejde. Už ho pěknou chvíli pozoruju a je to neskutečný divadlo!“

„A jak se tam ten blbec dostal?“

„Jo, to já nevím.“ Řekl muž a znovu se začal smát, když viděl, jak tomu člověku dole zůstala třet noha v bahně a on se zase svalil do zakalené vody.

„Proč nepopojde támhle, tam je zídka mnohem nižší? Tam by určitě vylezl.“

„Já myslím, že nemá všech pět pohromadě, jinak by ho to už dávno napadlo.“

V tom se přitočil nějaký chlápek s krysím obličejem, v ruce držel klobouk, ve kterém bylo pár drobků a na ruce zavěšený deštník.

„To je podiváná, co, pane? K popukání, nemyslíte?“ A vyzývavě mi natřásl kloboukem před obličejem.

„Běžte do háje!“

Odstřelil jsem ho a díval se na nešťastníka, jak se znovu snaží lézt po zídce nahoru. Ti, co se k němu nakláněli přes zábradlí, zase spustili salvu rad. Tady se chytň. Kousek výš. Vem to víc zprava.

Bylo vidět, jak se mu prsty mazlavě od bláta křečovitě třesou na kluzkých kamenech. Zvládnul to až skoro nahoru. Už jen jednou přehmátnout a chytil by se zábradlí. Jenže bylo vidět, že se na zdi drží jen posledními zbytky sil. Kdyby si někdo klekl a chytil ho za ruku... A opravdu krysí mužíček se hluboko naklonil přes zábradlí, v ruce držel špičku deštníku a jakoby mu podával jeho rukojeť. Pak ho ale drždlem deštníku klepnul přes prsty a on se po kamenné stěně svezl do vody. Kecnul do bláta zadkem a zůstal tam po pás sedět v marastu. Z hloučku se ozval další výbuch smíchu.

Odešel jsem kousek dál po břehu, kde byla zeď nižší, a naklonil se přes zábradlí:

„Hej! Hej ty tam!“ Otočil se na mě.

„Pojď sem. Tady je to lepší!“ A mával jsem mu rukou a gestikuloval. Chvilí na mě koukal a pak se zvednul. Brodil se po kolena vodou a bahnem ke mně. Stěna byla tak nízká, že stačilo, aby jednou přehmátl na kamenných kvádrech a už dosáhl na moji ruku. Lehl jsem si na chodník a tělo provlékl pod zábradlím, abych na něho dosáhl. Zachytil se mě svou upatlanou dlaní, přitáhnul se a potom už šplhal po zábradlí.

Já se posbíral z chodníku a otřepával si ruce od bláta. Stál tam přede mnou a když viděl, že nevím co s umazanýma rukama, rozeplnul si promáčenou bundu a nastavil mi podšívku. Ta byla sice mokrá, ale čistá. Utřel jsem si do ní ruce.

„Ty vole, cos tam dělal?“

Stál tam, naproti mně a naculoval se. V tom mi došlo, že toho člověka znám. Ano, metař. Městský metař. Byl to člověk, kterého jste každý den mohli potkat ve městě. Obcházel ulice a náměstí se svou popelnicí na kolečkách, koštětem a lopatou, a od rána do večera se staral o pořádek. Jediný ze všech metařů byl za každého počasí ve městě. Asi potřeboval být mezi lidmi. Jiní se schovávali do aut, nebo se občas někde zašíváli, aby nebyli na očích, ale tenhle se hrdě se svou popelnicí proplétal mezi lidmi, pořád se usmíval a skoro každého uctivě zdravil. Ano, rozumu moc nepobral, ale svoji práci si dělal dobře a byl rád mezi lidmi. On, jeho zelená popelnice a oranžová vesta. To mě zmátlo. V civilu jsem ho vůbec nepoznal.

„Cos tam dole sakra dělal?“

Nic neřekl. Stál tam přede mnou a voda z něho jen chrčela.

„Měl bys mazat domů. Potřebuješ horkou vanu, je chladno a ty jsi durch!“

Ani se nepohnul. Usmíval se na mě jako na zjevení boží. Vlastně jsem ho vůbec neznal. Jenom jsem ho vídal na ulici. Možná je to taky úplnej cvok.

„Kde bydlíš?“

„Nad Špitálem.“ Vysoukal ze sebe a pořád se na mě stejně hezky usmíval.

„No to máš pěkně daleko.“

„Hmmm.“ To z něho vypadlo a já přemýšlel, co s ním. Přece ho tam nemůžu nechat takhle stát. Rozhlížel jsem se okolo. Hlouček čumilů už se pomalu rozptýlil a já hledal způsob, jak se ho zbavit, abych se zase sám mohl ponořit do úvah, co si počnu s Karlem a Jarmilou. Pozoroval jsem provoz na rušné ulici u nábřeží a v tom mi svítilo. Popošel jsem na kraj vozovky a zamával na taxíka. To je ono! Naložím ho a pošlu domů.

Vůz zastavil u chodníku. Mezitím se metař přišoural ke mně. Otevřel jsem dveře a nakoukl na taxikáře.

„Potřeboval bych, abyste tohohle člověka odvezl Nad Špitál.“ A soukal jsem z náprsní kapsy peněženku. Taxikář se naklonil, aby líp viděl na svého budoucího pasažéra.

„To myslíte vážně?“

„Jasně, je promočený a potřebuje co nejrychleji domů. Kolik to bude stát?“

„Snad si nemyslíte, že si ho pustím do auta? Podívejte se, jak vypadá.“

Otočil jsem se na metaře. Voda z něho kapala a bláta měl po pás.

„Hele, on se vysvěče, aby vám to moc nezašpinil.“ Díval jsem se prosebně na řidiče, který na mě zíral dost podezřívavě, potom se podíval za mne a začal se uchechtávat. Otočil jsem se také a uviděl, jak si metař mezitím skopl boty a rychle stahoval kalhoty. Podíval jsem se znovu do dveří.

„Tak co, vezmete ho?“

Taxikář chvilku mlčel a potutelně se šklebil. Prohlížel si, jak můj zachráněný ze sebe sundává i bundu a ponožky a už stojí na chodníku jen ve květovaných trenýrkách a tričku. A to svoje zablácené neštěstí mačká v ruce.

„Nenechám si přece zasvinít celý auto!“

Natáhnul se ke mně, aby chytil dveře, přirazil je a už odjížděl. Zůstali jsme tam stát.

„Aspoň se obleč, prosím tě...“

To je den! Mám tu na krku promočenýho metaře, kterému bych měl tak akorát říct, že vypadá jak prase a zmizet. Doma si zatím má Jarmila užívat s Karlem, a co hůř, až se tam vrátím, tak bude v koupelně o jeden kartáček na zuby víc. Smutně jsem se díval na toho chlápka, jak se souká do promočených šatů.

„Já půjdu pěšky.“ Řekl, když si zapínal bundu.

„Tak se pojď aspoň někam na chvilku ohřát.“ Rozhlídl jsem se okolo a naproti přes ulici uviděl nějakou hospodu.

„Třeba támhle!“

Přešel jsem ulici a on za mnou v těsném závěsu. Otevřel jsem dveře a vstoupil do začouzené místnosti. Byla to nálevna nevalné kvality. U stolů posedávalo pár chlápků u piva a vrchní se znučeně opíral o pípu a sledoval televizi. Když jsme vstoupili, líně na nás přesunul pohled a vzápětí vytřeštil oči.

„To nemyslíte vážně!“

Snažil jsem mu nedat čas.

„Nezlobte se, kolega se potřebuje jen trochu zahřát...“

„Ježíšikriste! Vždyť z něho padá bláto! To si uklidíte vy prasata!“

„Nebojte se, já to všechno uklidím.“

„Tady to není žádná ohřívárna, vypadněte mi z lokálu!“

„Pane, prosím vás, já po něm všechno uklidím, slibuju.“

„Zmizte vodsad!“

„Tak nám aspoň nalejte na stojáka dvojitého ruma, ať se zahřeje, a my půjdeme.“

„Ale ten bordel si pěkně vypucujete!“

„Samozřejmě.“

Celou dobu jsme na sebe pokřikovali z pěti metrů. Stáli jsme hned za dveřmi a neměli odvahu jít dál. Celé osazenstvo sledovalo ten výjev a náramně se bavilo. Vrchní spěšně nalil dva rumy do decáků

a donesl nám to.

„Kýbl vám hned přinesu.“ Zasyčel na nás a zmizel za závěsem u výčepu. A tak jsme stáli u dveří a pocucávali rum. Nešlo to do sebe kopnout najednou. Díval jsem se na metaře, který se na mne pořád stejně usmíval. Jeho oči mi připadaly jako by byly z jiného světa a já bych ho už nejraději neviděl.

„Měl bys už jít. A vem to poklusem ať ti není zima.“

Pokýval hlavou, otočil do sebe rum a odešel. Mezitím se u mě objevil vrchní, do ruky mi vrazil smeták a k nohám položil kýbl.

„Tak se do toho dejte!“

Vzal jsem hadr, vymáchal ho ve studené vodě a pustil se do podlahy. Kašlal jsem na to, jestli si chlápci okolo něco šuškaří. Kašlal jsem na to, co si asi tak myslí. Kašlal jsem na to, co by si asi tak mysleli, kdyby věděli že mám doma Karla. Prostě jsem vytřel podlahu, vzal vědro do ruky a přišel k pultu. Pán pípy mi odhrnul závěs a ukázal do kouta. Složil jsem tam nádobíčko a vrátil se do výčepu. Zůstal jsem tam chvilku stát.

„Osmdesát. Za ty dva dvojitý rumy.“ Připomněl se s placením.

„Víte co? Dáte mi ještě jedno pivo?“

Jen zakroutil hlavou a začal roztáčet. A já šel přes lokál a našel si prázdný stůl v nejzazším koutku u záchodků. Pak mi donesl pivo. Cítil jsem odér pisoárů, čucl do orosené desítky a snažil se přemýšlet co s tím nadělením doma. Myšlenky se jen vířily a tak jsem je nechal volně plout, kam se jim zachce.

Lidi jsou krutí. Něco jako soucit je ohraničen pouze otázkou vlastního prospěchu. Jsou to drobné krutosti, které mne každý den sráží a bolí. Ne, že by lidé chtěli cíleně ublížit, ale čím dál víc si všímám, že mají ostřejší lokty. Tak se tomu říká.

V práci si mě cenili. Náš UNSAH se stále rozrůstal. Bylo třeba dělat stále nové směrnice a normy. Všechno bylo třeba zregulovat, znormovat a usměrnit. Naše práce byla čím dál víc žádaná. Všechny úřady, které rostly jako houby po dešti, potřebovaly vykazovat činnost, a náš ústav pro tvorbu směrnic a norem jim k tomu byl potřebný. A když se nabrali noví lidé, tak ti zase přinesli spoustu nových nápadů, na co je třeba ještě udělat směrnice. Byla to nekončící spirála a my se dobře živilí na normách na párátka, směrnicích o hřebících a pravidlech pro kvalitu papíru pro státní instituce.

V práci si mě cenili. Byl jsem tam už patnáct let a hlavně jsem už dávno pochopil, jak celý náš slavný UNSAH funguje. Dobře jsem věděl, co a jak je potřeba napsat. Komu a v jakém pořadí to předložit, co s kým projednat. A tak jsem dokázal chrlit dvojnásobné množství zbytečných norem, než moji upocení kolegové, a ještě si u toho v pracovní době hrát počítačové hry. Každý, kdo měl nějaký zájem cokoli urychlit, šel rovnou za mnou, abych mu dal cennou radu, jak na to. Měl jsem sice řadové postavení normotvůrce, ale výsadní postavení mezi ostatními a snad i úctu. Nestál jsem o ni. Protože mi moje práce připadala stejně hloupá a zbytečná jako dobře placená. Mnoho mladých, kteří přišli do ústavu, abychom mohli produkovat více nařízení, mělo hodně ostré lokty. Staří se zašívají a simulovali práci a občas něco udělali, aby se neřeklo. Mladí nedělali zloha nic, ale horlivě o tom diskutovali, tvářili se strašně zaměstnaně, erudovaně a roztrubovali do světa, jak jsou úžasní a jak by ti staří neefektivní páprdové měli jít pryč. Když se ale potřebovali blýsknout, tak bez mrknutí oka přilezli za mnou, abych jim s něčím poradil.

Ale proč se divit. Doba je tímto způsobem formuje. Tak to na světě je a já se stále víc zatahuju do své ulity. Do svého krásného světa. Do mého domu s Jarmilou. Ano, proto ji mám tak rád. Protože s ní si nemusím na nic hrát. S ní jsem v bezpečí, před krutostmi. Za našimi dveřmi nemají co dělat. Nikdy to nebylo, udělej tohle pro mne a já pak teda udělám tohle pro tebe. Mám báječnou Jarmilu. Tak proč je tam najednou do prdele Karel!

„Jé, ahoj Tomáši, co ty tady?“

Zvedl jsem oči od půllitru. Stál tam Václav. Kolega z práce. Jeden z těch mladších. Tak zrovna na tohle mám dneska náladu!

„Ahoj.“

„To je náhodička, já bych s tebou zrovna potřeboval mluvit. Teda řeknu ti, jak jsi to naposledy skoulel s těma párátkama, to byla velká paráda, klobouk dolů!“

Měl na mysli moji poslední normu, jak přesně mají vypadat zubní párátka. Udělal jsem ji za dva dny na objednávku výrobce páráték. Co bylo ale úctyhodné, že její schvalování jsem dokázal protlačit za tři týdny. Normálně by to trvalo půl roku.

Jasně, Václav mi lichotil, protože něco potřeboval. Byl to vlastně takovej obyčejnej blbeček. A já tu s ním sedím a budu poslouchat jeho kecy, zatímco doma...

„Tomáši, mám takovej nápad. Je to směrnice na škrabání zamrzlých oken u auta.“

„Hmmm, to sis vzal pořádný sousto...“

„Myslíš, že bych to nezvládnul?“

„Zvládnul... ale je blbej čas. V zimě se to bude snadněji projednávat.“

„Myslíš, že bych s tím měl zajít za ředitelem?“

Ten blbec to vůbec nepochopil. Vůbec nepochopil, že naše práce je z devadesáti procent přehazování píska sem a tam mezi dvěma hromadami. Měl jsem sto chutí mu zarýt pěst do toho rozbředlého obličejce.

„Určitě zajdi. Myslím, že je to dobrý nápad, ale počkej až tak na prosinec, až si pan řídící sám párkrát oškrábe auto.“

„To zní rozumně.“

„A do té doby si připrav kostru a zeptej se Kulhánka. Ten ti k tomu dá svoje připomínky a nebude pak dělat problémy.“

„Aha.“

„Ale musíš za ním tak trochu tajně, aby měl pocit konspirace, a že on je ten první a nejdůležitější.“

„Jo, chápu.“

Napadlo mě, že by se měla udělat norma, že ženská má bydlet s jedním chlapem.

Ke stolu se přiloudala obsluha. Václav si něco objednal. A já přemýšlel, že bych co nejraději zmizel. Ale kam? Nejradši domů. Do toho hřejivého domova, do oázy skryté před krutým světem. Ach Jarmilo, cos mi to udělala?

„Máte cigarety?“ Optal jsem se vrchního.

„Mám.“ stál tam u stolu a díval se na mě.

„A dal byste mi prosím lehký Marlboro?“

„Nedal.“ A pořád tam stál. Sakra, co to má zase znamenat? Připadal jsem si jak naprostej idiot.

„Ale prodal!“ Zasmál se vrchní. Zasmál se Václav.

Bezva vtip. Hlavně že jsme se pobavili! A já jsem si připadal jak debil. Asi je to super zábava, dělat si srandu z debila. Asi je to velice vtipné chlapovi, co promočený leze po zdi, klepnout deštníkem přes prsty, aby zase sletěl do bláta. Asi jen prostě nemám smysl pro humor.

„Tomáši, ty nějak nejší ve své kůži, co?“

Sakra a kdo by byl?

„Stalo se ti něco?“

Možná je to prostě jenom blbeček. Ano, vlastně všichni jsme blbečci a ubližujeme jenom proto, že jsme hloupí. Ne naschvál. Jen svojí vlastní zanedbností. Jarmilo, mám tě rád. Jak se mám ale srovnat s Karlem? Porad mi? Ale vždyť... tys mi vlastně už poradila...

„Ále, doma je to takový...“

„Copak? Chytl ses se ženou?“

Cos mi to říkala? Že mně máš pořád stejně ráda? Ano, tak to bylo, a že se na tom nic nezměnilo.

„Ne, přivedla si domů chlapa.“

„Cože? K vám domů?“

„Jo, k nám domů si přivedla chlapa, že s ním spí a že odtěd' s náma bude bydlet.“

Věřím jí to. Vím, že mě miluje. Vím, že jí na mě pořád záleží. Vím, že jsem pro ni pořád ten skvělejší chlap. Vím to.

„Ty vole a co s tím budeš dělat?“

„To nevím.“

„No já bych ji zabil! Zabil bych je oba!“

A co já? Změnilo se něco? I já mám Jarmilu pořád rád a vím, že je to skvělá ženská. Ne, vlastně se nezměnilo vůbec nic.

„To je mi líto, Tomáši.“

„Co tobě má co být líto?“

„A nemůžu ti nějak pomoci?“

Chci s ní žít. Ona chce žít se mnou. Ale co v tom má co dělat Karel?
„Nevím jak.“

„Ty vole, jdeme tam a pořádně mu roztrískáme držku!“

„Co blběš?“

„Tomáši, přece si takhle nenecháš srát na hlavu! Udělat mi tohle moje stará, tak s ní pěkně vytrhu podlahu!“

Myslím, že Václav doma nemá ostrov bez krutosti.

„Hele, Vašku, tohle je moje věc, tak se zklidni.“

„Tak to teda ne! Já nenechám ze svého kamaráda dělat takového vola! Tohle se nemůže nechat jen tak! Já si toho chlapa najdu a pěkně ho zřídím. To ti slibuju.“

„Vyser se na to! Tohle si vyřeším sám.“

Václav mával rukama nad pivem. Rudý ve svém opuchlém obličeji. Byl mi odporný. Byl mi odporný jako to pivo, jako ten vrchní, jako ti lidé co se smějí u zábradlí.

„Zapomeň, že jsem ti vůbec něco říkal.“

„Tak to ne, Tomáši. To zase ne! Tohle není jen tvoje věc. Copak se takhle může někdo chovat? Hele, ty jsi můj kámoš a já to takhle nenechám.“ Panebože, jak najednou přišel na to, že jsem jeho kamarád?

„Říkám ti, nech to plavat, není to tvoje věc.“

„Já to nenechám plavat! Já si toho chlapa najdu a pořádně mu roztrískám držku. A ty si to pěkně vyřídíš s tou tvou courou.“

Postavil jsem se a napřáhl ruku. Potom jsem ho vši silou udeřil pěstí do obličeje. Sletěl ze židle na podlahu a s ním i všechno, co stálo na stole. Kroutil se na zemi v louži piva a nedopalků. Obešel jsem stůl a nakopnul ho do žeber. Viděl jsem, jak sípe a plive krev. Mezitím už přiběhl vrchní. Klidně jsem se nechal odtáhnout. Václav se válel po zemi a utíral si obličej. Nikdo tohle nebude říkat o mé ženě! Cítil jsem, jak mě bolí kůstky na ruce.

„Sakra, co to zase vyvádíš?“ Stál přede mnou pinkl, a křičel na mne. Byl aspoň o hlavu vyšší než já a o třicet kilo těžší.

„Doprdele, nejdřív mi tady nataháš bláto, a teď se mi tu ještě porveš. Podívej se na ten bordel, cos nadělal!“

„Já vám tu škodu zaplatím, sečtete mně to všechno a já vypadnu.“

„To teda vypadneš!“ A už vytahoval lístek a spěšně počítal mou útratu. Pak mi řekl částku. Ani mě nenapadlo přemýšlet, jestli to spočítal dobře. Václav už se posbíral ze země a sednul si na židli. Nenávistně se po mně díval a utíral si rukou krev ze rtu. Vytáhnul jsem peněženku, podal mu velkou bankovku a odešel, aniž bych čekal na vrácení. Stál jsem zase na nábreží. Mezitím se už setmělo. Když jsem šátral v kapse pro cigaretu, ucítil jsem ostrou bolest v pravačce. Levou jsem

si zapálil a ve světle lampy si prohlížel ruku. Byla odřená a začala trochu modrat. Asi jsem ho musel praštit pořádně. Marně jsem se snažil vzpomenout, kdy jsem naposledy někoho uhodil. Nikdy jsem se nepral, bylo mi to protivné a připadalo mi to navýsost hloupé. Proč jsem zmlátil Václava? Hlupák zůstane hlupákem. A jsem já méně hloupý? Chtěl jsem sedět s Jarmilou a povědět jí o těch každodenních drobných krutostech, které mě trápí. Chtěl jsem jí povědět o dnešním dni. O metaři v blátě, o taxikářovi, o vrchním. O tom, jak jsem udeřil Václava. Chtěl jsem jí říct o tom, jak je má práce hloupá. Všechno jsem jí to chtěl povědět, protože ona jediná to pochopí. Pochopí, jak já to opravdu myslím.

Půjdu za ní. Půjdu domů. A když jí to nepovím dnes, tak třeba zítra, nebo někdy jindy.

Dokouřil jsem cigaretu, zašlápnul ji na chodník a vydal se k domovu. Zavřel jsem za sebou dveře a odložil si v předsíni. Viděl jsem, že se v kuchyni svítí. Nakouknul jsem dovnitř. Seděli u stolu a měli otevřené víno. On měl na sobě můj župan.

„Ahoj. Nedáš si s náma?“

Mlčky jsem se otočil a šel do ložnice. Zpod peřiny jsem vytáhnul pyžamo a převlékl se. Pak jsem odešel na záchod. Zvednul si prkýnko a stoupnul ke klozetu. Na přední straně mísy byl přilepený kousek toaletního papíru. To je tak, když žijete s ženou. Jak to ale je, když žijete s mužem? Třeba teď budu muset míň zvedat prkýnko. Snažil jsem se při močení srazit hajzlpapír na hladinu záchodu, aby pak šel lépe spláchnout. A jak jsem proud směřoval stále více pod sebe aby zasáhl terč, všiml jsem si, že to najednou cáká na všechny strany.

„Sakra!“

Podíval jsem se na kalhoty pyžama, které jsem měl stažené do půli stehem a shrnuly se tak nešikovně, že přesně stály v cestě očištnému proudu.

To je den! Nejenže mám Karla, ale i pochcanej záchod a pyžamo. Utřel jsem podlahu a spláchnul. Lehnul jsem si do postele i s flekem na pyžamu. No co!

Za chvíli přišla Jarmila. Vklouzla pod peřinu a natáhla ruku, aby mě pohládila po tváři. Nechal jsem se. Chvíli jsme tam tak tiše leželi.

„Nemohl by aspoň nenosit můj župan?“

„Jasně miláčku, zařídím to. Hned zítra mu koupím jeho.“

„Dobrou noc.“

„Dobrou noc. A krásně se vyspi.“

Tom Odpad

Z kuchyně undergroundu:

Na značce Ears&Wind Records v nejbližších týdnech a měsících vyjde nové CD Závěš a Luboše Nohavici – Šansony. Je to krok trošičku někam jinam, malý experiment se zpěvem a texty knížete moravského pornofolku ve spojení s klavírem věhlasného skladatele a zpěváka Luboše Nohavici. Patnáct šansonů vlisovaných na stříbrný kotouč v luxusním digipacku, zasazeného do grafik Vladimíra Havrana Smýkala. Samozřejmě booklet s texty.

Druhou peckou bude kapela Spytihněv s opulentním vydáním archivního živáku. Proč? Spytihněv je natolik svérázná kapela, že spolu její členové koexistovali mnoho let, aby poté vznikl Spytihněv A a Spytihněv B. Protože dále

koexistovat nemohli, nakonec Spytihněv zanikl zcela a na studiovou nahrávku z uvedených důvodů nedošlo. Je paradoxní, jak málo z toho nejlepšího, co domácí undergroundová scéna nabízí, se za ty roky působení Rožnovské smečky napříč akcemi všeho druhu zachovalo. Zřejmě nejlépe zachycenou nahrávku vydáme se všemi poctami a skoro by se až chtělo říct, že ji musí mít, každý, i kdyby ji neměl na čem přehrát...

Desky získáte na www.drevenacikada.cz

SPYTIHNĚV
LIVE

Podivuhodné necesty: necesty nit nic

necesta vykukuje
ze závěje děje
děku-ku-ku-kuji...
ze sněhové přikrývky
hvízdá zmrzlá sněhová kula
sněžnice si zula
sedla si do sedla
chopila se vesla
a už pluje
do sluje
jako stíny do té platonské
krápníkem vesluje
platonicky plutonicky
jako vřdycky
když živly ožijí
je to nadzvukový let
zpět do laviny musí se kutálet
údů změt
klubko nitěný

svít měsíčku svít
ať mi šije nit
eman je ukolébán emou
kolébají se oba
bez obav
v závěsné síti
z pavučin a nití
mají člun
člunek vede nit
z ní vine se vlna teze
vlna za vlnou
nit nic

člunek nit veze
z ní vine se vina teze
jak lavina se utrhne
cesta zcestná
via vrzlá
emana převez
ucho v ruce se zhuľáká
na druhý břeh vize
vice versa
motous mutace
serpentýna leze bezem
za účelem cest do klína
čistě magických
jako návštěva kina
navíjí se cesta na podrážku
jako film na filmovou cívku
nečistě organické kinetiky
anorganický stoupá dým
himlhergot ibrahým...

(Himl bergot = *žlomolenina* německých výrazů,
jejichž spojení v překladu do češtiny znamená *Pane
Bože na nebesích...* der Himmel = obloha + der Herr
= pán)

přede se nit předem upředena
jmenuje se ZMĚNA
nadbíhá si zadem
masu sebe sama
sráží na zem
lavina něhy
zbrázdila ji rázem
orbou svornosti
až z toho znovu

obrazila... síla
uteklo jí oko
utekla útku
a omládl
vyrostla
a pec nám spadla
do světla

(Nit na velký pátek upředena přináší štěstí a chrání
před nebezpečím. Z těchto vláken se šily noční košile
fertálních žen zahleděných do dalek... a do nátělníků
vojáků mobilizovaných do válek. Do nich se vetká-
vala tato nit, která měla přinášet bezpečí svým nosi-
telům. Velkopáteční nitě zavěšené pod okap domova
zajistit měly, aby vešla obnova; zbraňovat měly, aby
do něj uhodil blesk.)

posel lásky na postel po sté tluče
v niti oheň vznítí
zapřede s ní hovor
hromosvodně svůdně
je to horor
nit modlí se ke klubku vleže i v kleče
posvátanou láskou mlče-
ní šije nit
kadlub pokladny kedlubny
přes ostří meče
do jinam si to řeže
nedá se to vylíčit
šije sebou šije
nejtenčí ze všech nití – cit...

á bé cé dé
bláskuje ema zaklíněná
slabikářem záře
kočka nit přede
kocour motá
pes počítá podle plota
od oka k oku nit vede
je vedle...

nit nic vláká vlákno do klubka
je to svár
spoj i konflikt... war
vřetení vře
škrtá škrtí svazuje čára
platonicky plutonicky zařve
čimčarára...
peřejemi veřeje
kde pámbu nechal díru znaku
zrození exploze

(...tato hutná symbolika vyjadřuje alet svazování či
očarování; latinské fascinum – kouzlo, ubranutí; fas-
cia – obinadlo, obvaz; fascis – svazek; fascikel, pořadač
pořadí pořadatel – objemný to sen ten ta to pouta,
vazba, spojnice; slovo religio znanená rovněž připou-
tání – Mircea Eliade)

eman tu není
schoval se v ní
jazyk na sedm západů zbráněný
bere to šupem
je to síla navazování nitě
na rumpál navijáku...

ema zde zbyla

dává se do díla
její básnická licence
vem kde vem
což slehla se pod emanem zem?
kdepak je? ... tady ledy...
probuzen!?

trať se ztratí...
trest trestu zbude jen
na další...
cesta necestou je hnána
v klubku rudé nitě
barvoslepá brána lepá
po dechu lapaje
nechá nit nic
rozeznít
vizí ráje

„Obrazím provazu a vlákna se daří duševně ovliv-
novat to, co požádá jasně vyslovila filosofie: že vše co
existuje, je svou povahou vytvářeno, projektováno či
tkáno z nejvyššího principu; že každá existence v čase
proto předpokládá nějaké spojení či předivo.“ – Mircea
Eliade

je to horizontu struna
na ní nití skrumáž
zpravodajské nitě
globální info sítě
a luna je mandolína
brm brm
trsátka drn
čiro na hlavě
bum bum bum
ohnivý kohout plaší smrt
a pravda má dlouhé nohy
kohout zakokrhá
noc se rozední
a utrhne si ucho jehla
na dnu ohnivé vodováhy
hladí prsty paprsky
svaté agapé

i sudičky u stavu
jsou z toho v jiném stavu
a už se nit cuká
cucká se proplétá trhá
už je na cucky
i zlatý kolovrat
přede se tu pře předem
had ermitáže
a vanička vylita i s dítětem

emu kliduhojná
emanovi přeje ze závěje
ať neteče mu jak jí z nosu...
vybílí nocu černou
emane
na sněhu něhu máš
jen co klubko rozmotáš
a vyjdeš ven z poustevny
anděla potkáš
se kterým emina prababička
sypala emě sních na oční víčka
dívčina jako květ sněhem zapadaný
ema osud
stydlivě sedí u přeslice

přede vlákno na knot
předem upálené svíce
eman díví se
její tenké rovné niti
k jejímu boku se vine
čelem vzad
had

superíma sněhukoule
balerína bílá
emina femina
eman dívá se na ni
hledá nit
nemůže ji najít
pod nohama se ztrácí
tratě obrat
transit infinit
klikatice
má se z toho posrat?
trmácí se noci
nekonečná zátáčka
oble ohlé ohledání
prochází mu uchem znenadání
vstupu již nelze bránit
má totiž uši všude
už jde...

barví se rudě vznícené šediny
kůže a kost
eman připadá si jak kompost
či ghout dog
mňau...
vpřed se kymácí

na cestě jako doma
eman a ema
oni už jsou tací
utápí se v naraci
mají hlavu v oblacích
cit jimi se potácí
poletují kutálí se
jako tažní ptáci
á é í ó ú... jů a hele...
recituje jiskřička
ema předřikávačka
kozí kněžka
loutka floutka
vrzu drzu
ožehavě ožehlé že/zlo
vrrr - zlá to nit!

zhrzelá visí na niti
nítí se nitě nyní...

hašíš za halíř
kouřící talíř
vyhaslé lulky dým
nad bílou plání
jeví se jí rozmarným
usedá na kozlík kozel
kozlí kněžka kouzlí
ema s emanem

čelem sobě čelí
uletěl jim včelín
pod kamen/ným NEVÍM
vzdušnou stodolou
na sto volů
sto plus jedna voltů
vzdušné ušní elektřiny
co v lalůčcích ušních
mají po dvou višních
a achich
smích
na lících
i v nich
sněhová příkrývka
jako bouře letní
sníh
náhle se letmý smích setmí
a...

znovu se rozední
znovu se smích rozezní
znovuzrození
zplozeni ohněm
knotem nitě
v zemi zení
opředené legendami
tele komunikační sítě
rybářů lidí nová vrata
nit čará děj mizení
v čarodějné kuchyni
deskriptivní geometrie
číní se v ní
děje habaděj
nit nic neříká
jen vine se dál v dál...
pře-divo
čára přes rozpočet
odečet
hořící knotu nit
a dynamit

sníh odráží růžánků
ranní obloží
čarodějny plášt znenadání
na sánky eman položí
znebepaní ema roznoží
eman nit svine a u ní uloží
bude ji chránit
beze zbraní
spoj tkání je spontánní
změna je neschopná se změnit
nastává masívní tání
spojení sponkou spánku
znebepaní emu roznoženou na ní
není nad ni
nit

káťa & škrubánek

Traumerův sloupek: Pes mojí sestry

Měsíc se ten večer zrovna srazil se Sluncem nebo tak něco a pěkně si to odskákal.

Zbýl z něj pouze měsíční prach, který přes unavenou atmosféru znuděně propadal až někde na samé dno mezi lidi na střechy domů, do korun stromů, na víka popelnic, a vlastně jen Bůh ví, kam všude.

Nemohl jsem spát, snad kvůli té srážce, anebo možná kvůli jiným věcem, o kterých tu vůbec nechci psát. Převaloval jsem se po posteli a hlavou mi běžely docela temné myšlenky. Byl jsem doma sám, což se často nestává, a tak byla i možnost si temnotou noc užít třeba někde v tmavém baru nebo trošku víc temně s nějakou temnou přítelkyní v jejím potměšilém bytě, pokud by byl zrovna její imaginární manžel nebo snový přítel na neskutečné služební cestě u své roztoužené milenky předstírající tou dobou již sedmý orgasmus. Zvolil jsem možnost válet se po posteli a zkusit spát. Z rozjímání mě probral světelný záblesk, po němž následovala zase obyčejná standardní noční šed'. Protřel jsem si oči, z pyžama a vlasů setřepal měsíční prach a všiml si, že proti mně na posteli sedí jakási stvůra. Ano, stvůra, ne manželka nebo nějaká jiná žena, ale opravdová stvůra. Šeredná, snad i zrůdná, a nechutně páchnoucí. „Zdar ty hňupel!“ promluvila a mě došlo, že je to téměř dvacet let mrtvý pes mojí sestry. Chvilí jsem se na něj s úžasem díval, než jsem promluvil i já:

„Bud' zdrav Dane, co tady děláš?“

„Hermane, ty starý troubo, jak můžu bejt zdrav, když jsem mrtvej?“ odpověděl mi. „Vidíš, to mi nějak nedošlo, hodně jsi mě totiž překvapil.“ pokračoval jsem v hovoru. Kvůli měsíčnímu prachu se už téměř nedalo dýchat, potil jsem se a byl jím celý obalený, jak se na mne lepil. Nebylo to vůbec příjemné. Rozkašlal jsem se a i přes to vše jsem sáhl po balíčku cigaret, jednu si zapálil a zeptal se Dana: „Proč jsi za mnou vlastně přišel? Mám to tu dneska zabalit a jít s tebou do věčných hajan?“

„Ne, kvůli tomu tu nejsem.“ usmál se a dodal: „Na věčnosti mám spoustu času, dlouho jsem tě neviděl a tak jsem se za tebou, starý brachu, vypravil. Pořád se ještě pokouším ulovit nějakou pořádnou kost na jebačku?“

Dal jsem si polštář pod hlavu a nabídl mu cigaretu, aby si z ní mohl potáhnout. Odmítl.

„Víš, Danieli, jsem už po druhý ženatý.“ zamumlal jsem unaveně.

„To seš teda drsňák. Co tě znám, tak tě každá koplá do prdele dřív, než sis s ní stačil vrznout. Nikdy jsi to, Hermane, neuměl tak, jako já, když jsem byl mladej a hlavně živej. To jsem proháněl fenky jedna radost, nestačily přede mnou ani utíkat, natož aby mi zvládly plesknout svým ocasem přes rypák. Dneska na věčnosti s nima o sexu můžu leda tak štekát. Ty vole, všechny jsou to jen štekny. Velký řečičky a sliby chyby. Zkrátka skutek utek.“ rozpovídal se se zaujetím.

„Vztahy bývají vždycky složité.“ řekl jsem mu na to.

„Kašlu na vztahy. Ty jsou na nic. Jediné, co se samicí stojí za to, je pořádná piglovačka, to mi věř. Však to znáš sám. Nebo snad ne, troubo?“ zašklebil se.

Bylo to jako před těmi lety, než se navždycky odporoučel do psího nebe. Zase se do mě střefoval a využíval každé mé slabosti k tomu, aby se mi vysmál přímo do očí s tím svým zatraceným psím klidem, s tou svou neuvěřitelnou vyrovnaností zvířecí duše. Chvilí jsem se zamyslel a nakonec mu řekl: „Víš, že už mě zase pěkně števěš?“

„Štval jsem tě vždycky, s tím nic nenaděláš, ale jsme kamoši, že jo?“ zkusil to tak trochu politicky.

„To víš, že jsme kamoši. Pojď sem, ty blboune!“ odpověděl jsem mu.

Lenošně, přesně tak, jak byl vždycky zvyklej, se ke mně přitulil a já svou pravou rukou zabořil do jeho černejch chlupů. Několikrát jsem ho pohladil a potom jemně cvrnknul do ucha. Z očí se mi spustily slzy.

„Nebřeč vole!“ štekla, aniž by tentokrát otevřel tlamu a pokračoval:

„Víš, tehdy, když jsem navždycky zmizel do nicoty, se mi zdál sen, a v tom snu mi úplně připadalo, že je to jenom sen a zdálo se mi, že se mi to jenom zdá. Samý hárající čubky, samý bohovský, velikajzný kosti, veget a pohoda, a pak bylo prostě najednou po mně. Asi jsem měl mrtvici, Hermane, ale co se dá dělat. To je prostě život, tak to končí.“ Zapálil jsem si další cigaretu a stále jsem Dana hladil po jeho vypelichaném kožichu. „Mluvil jsi se sěgrou, Dane? Určitě víš, že zemřela. Jak se jí teď vede?“ zeptal jsem se ho. „Na to se jí jednou zeptáš sám.“ odpověděl a rozplynul se do měsíčního prachu.

Cigareta pomalu dohořovala, zadusil jsem ji v popelníku. Zítra se vrátí paní Traumerová a já možná do té doby stačím pochytyt všechny blechy, které mi tu zanechal téměř dvacet let mrtvý pes mojí zesnulé sestry.

Herman Traumer se vrátí ve sloupku s názvem Asiat v příštím čísle novin Uši & Vítr.

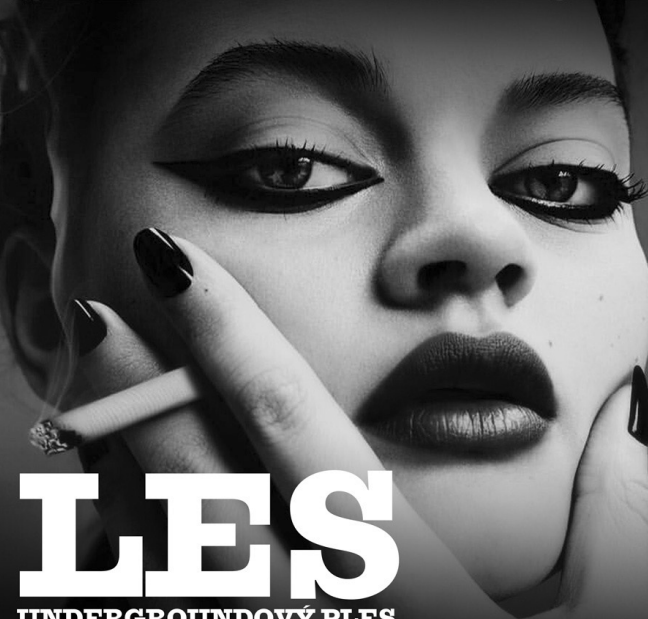
I.K.

RAD1000B32
FR3KV3NC33
WWW.DRATAK.CZ
UND3RGROUND
AL T3RNAT 1VA

Doporučujeme:

HAVÁRNA SMÄDNÝ MNICH

LES

UNDERGROUNDVÝ PLES
9. LISTOPADU 2019

POHODA

BRNO-ŠTEFÁNIKOVA 835/5
ZAČÁTEK V 19.30, VSTUP 100

SPODNÍ PROUDY
SPODNIPROUDY.CZ

Oheň na střeše:

Španělsko odsoudilo devět vedoucích katalánských politiků k dlouhým vězeňským trestům 10 až 13 let ••• Donalda Trump opakovaně nazval Italského prezidenta Mattarellu „Mozzarellou“. Italsko-americké spojení má navíc podle šéfa Bílého domu kořeny už v antickém Římě. „Kurdové nejsou andělé. Má strategie je brilantní!“ pochválil se americký prezident za stažení Americké armády ze Sýrie. ••• Čínský programátor žijící v Německu vyvinul program, který identifikoval na sto tisíc pornohereček. Účelem je porovnat záznamy pornovideí s profilovými fotografiemi napříč sociálními sítěmi a pomáhá tak mužům zjistit, zda jejich přítelkyně nehrála v pornu. ••• Kvůli nedostatku lidských dobrovolníků nasadili Islamisté jako sebevražedné atentátnice krásy. ••• Ženy tvoří dlouhodobě zhruba pětinu sebevrahů. Nejčastějším způsobem provedení sebevraždy v roce 2018 v Jihomoravském kraji bylo oběšení (90 sebevražd), následovalo úmyslné sebeotrávení (21 sebevražd), skok z výše a použití střelné zbraně (shodně 16 sebevražd) a skok nebo lehnutí si „před pohybující se předmět“ (14 sebevražd). ••• IRA se po brexitu připravuje na nové vraždění. „IRA je armáda. A jako armáda realizujeme ozbrojený boj za účelem politických a sociálních změn.“ ••• Na trhu se objevila Rubikova kostka pro nevidomé, je celá bílá a vyvedena v Braillově písmu. ••• Britská vláda odmítá údajné homosexuální běžence, kteří žádají o azyl kvůli své odlišné sexualitě. Úředníci posuzují, jestli se žadate chová dostatečně jako gay. Ženám, které byly v minulosti vdané, soudy nevěří, že jsou lesby, mužům–muslimům zase nevěří tuto kombinaci, údajně si mají vybrat. ••• Švédská aktivistka Greta Thunbergová obdržela alternativní Nobelovu cenu. ••• Na Sibiři zatkl šamana, který šel pěšky do Kremle vyhnat Putina. Šel tempem 20 kilometrů za den a Moskvy chtěl dosáhnout v srpnu 2021, zadržen byl po 3000 kilometrech. ••• Maďarský Úřad na ochranu spotřebitelů pokutoval Coca Colu, že v reklamě použila dvojice LGBT. ••• Výzkumníci simulací miliard her na schovávanou ukázali, že se umělá inteligence může naučit složité strategie. A to doslova z ničeho. Vědci z OpenAI to považují za perfektní ukázkou umělé evoluce. ••• V Londýně otevřeli muzeum vagín. „Na vaginách není nic ostudného nebo urážejícího. Jsou součástí těla, které bychom měli oslavovat,“ dodala šéfka marketingu. ••• Ruská vláda zakázala lidem kouřit na balkónech svých bytů. Z vládního výnosu vyplývá, že zákaz kouření na balkónech nevyvolala protikuřácká kampaň zdravotníků, ale obavy hasičů. Podle právníků však kouření není manipulací s otevřeným ohněm, tou je pouze zapálení cigarety, zbytek by mohl kuřák teoreticky dokouřit venku, jelikož tam cigareta nehoří, ale doutná. Každopádně podle Kremle je každé rozhodnutí zachraňující lidské životy vítáno. ••• Ruské jednotky hlídají na hranici mezi tureckými a syrskými vojsky, Syrský režim vyslal vojáky do oblasti, kde probíhá turecká protiteroristická operace. ••• Kvalifikační zápas pro Euro 2020 v Soffi byl kvůli rasistickému skandování bulharských fanoušků dvakrát přerušeno. ••• Ve věku 80 let zemřel Karel Gott.

Φ&Γ

Vánoční večírek Guerilla Records
u příležitosti vydání 150 titulu:

**ŠPINAVÉ SPODNÍ PRÁDLO
SVOBODNÁ MÍSTA
PRASEČÍ FARMA
BOBEŠ & BAND
UMĚLÁ HMOTA
BÍLÉ SVĚTLO
DO SHASKA!**

GUERRILLA
RECORDS

**PRAHA/ROCK CAFÉ
SOBOTA 14.12. OD 18:00**
DVĚ SCÉNY, PROJEKCE, POESIE, KRŤY CD, TRŽNICE

WWW.GUERRILLA.CZ

200 Kč v předprodeji / 350 Kč v den koncertu - Rock Café Shop (Út-Su 17-21 hod) / GoOut (+poplatky)

25. ledna 2020, 18.00
ArtBar Druhý pád, Brno
VALNÁ HROMADA
KLIKVA KLIKVA
SBOR HUDBY
MCH TRIO
FREE JAZZ TRIO

na závěr společná skladba In C od Terry Riley
což je skladba pro libovolný počet hudebníků
(je dáno 53 motivů).

10. ledna 2020

9. ročník festivalu
HOMÉR'S MEMORIAL
Místo, čas a program
budou uveřejněny na
webu.
Podrobně:

www.spodniproudy.cz

Předplatné:

Můžete si předplatit libovolný počet výtisků à 30 Kč. Porto neúčtujeme a horní cenová hranice není omezena, případný výtěžek bez uzardění propijeme. Příklad: roční předplatné od 150 Kč, případné přílohy v ceně. Od nového roku zdrazujeme předplatné na 200 Kč/rok.
Kontakt: igor.latal@btmail.cz, Archiv: spodniproudy.cz